National Library 56253
Gen Acquisitions Section
Bibliothèque Nationale
Second class mail registration number — 1889
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX
B103/c/1/5

VABA EESTLANE

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Nr. 95 (2730) XXIX aastakäik | Neljapäeval, 18. detsembril 1980 — Thursday December 18, 1980 | Üksiknumbri hind 50 centi

Õpetaja Elmar Pähn

Tema täiusest oleme kõik saanud

„Sest tema täiusest meie kõik oleme saanud, ja armu armu peale."
Joh. 1:16

Evangelist Johannes on jäädvustanud ristikoguduse ajaloos inimkonnale ajatu ja kadumatu tõe, mis on osutunud õigeks kuni tänapäevani. Tõesti, tema täiusest on ammutanud inspiratsiooni kõik inimkonna suurvaimud, kes on loonud kadumatuid väärtusi. Heliloojad, maalikunstnikud, poeedid ja kirjanikud on ammutanud Jõululapse Jeesuse Kristuse elust ja õpetusest kirjeldamata vaimsust ning selle tulemusena pärandanud inimkonnale vaimseid varasid. Tema täiusest on võtnud inimpõlved südame ja elupuhtust, armastust, õnne, rahu, lepitust ja uut lootust. Kui rändame vaimus oma lapsepõlve jõulutuppa, siis meenuvad meile jõululaulu sõnad, mida ema õpetas meile meie isamajas:

Kõik õnne saate tema käest,
Mis Jumal pakkund igavest,
Et teie võite meiega
Nüüd taevas järjest elada.

Jõuluõhtul hakkab jumalik armastus inimsüdametes kõnelema elavamalt kui ühelgi teisel ajal, sest jõulusid nimetatakse armastuse ja rahu pühadeks, mil taevas kõneles maaga, mil Jumal läkitas oma Poja siia surmale alluvasse maailma igavese elu ilmutajaks.

Sellist lepitavat armastust võime kirjeldada looga kahest vennast. Nimelt, kahel vennal kodumaal oli tekkinud tüli päranduse üle. Nad muutusid vaenulikuks üksteise vastu. Nad isegi ei tervitanud üksteist. Kõikjal oli rõõm, kuid vendade kodus valitses rõõmutu meeleolu. Jõuluõhtul istusid vennad oma perekondades. Nad olid käe andnud ja leppinud ära, sest nad tundsid, et ei ole õige leppimatu südamega jõuludele vastu minna, ning et õige jõulurõõm ei tule südametesse, kus peitub viha ja vaen. Need pühad olid ilusamad ja rõõmsamad vendade elus. Nii on paljudki leidnud lepituse ja andeksandmise jõulupuu all ja seega taastanud rõõmu ja rahu oma südameisse.

Jeesus jõululapsena tuli maailma armastust, rahu ja lepitust tooma. Ta ei kandnud relva, millega orjastada inimesi ja rahvaid, vaid et neid ühendada üksmeele ja rahuvaimuga. Jumal sai lihaks Jeesuses Kristuses, et otsida kadunuid, hüljatuid ja rõhutuid inimlapsi, ja et nende ellu tuua vaimset rõõmu ja rahu.

Südantliigutav on lugu, kuidas isa tuleb lahinguväljale otsima oma haavatud poega. Öö jõuab kätte. Ta süütab laterna, kuid tuul kustutab tule. Isa hüüab nüüd poega nimepidi. Läbi surijate oigamise ja tormi tungis isa hüüd poja kõrvu. Nõnda on Jumala armastus otsimas kõiki kadunud poegi ja tütreid, elus haiget saanud ja haavatuid inimlapsi selle maailma teedel, keda on loendamatul arvul tänapäeva maailmas. Maailma teed on täis põgenikke ja kodutuid. Meile ei ole selline pilt võõras, kus käisime ise taolist teed, põgenedes tänapäeva kurja „Heroodese" eest, nagu Jeesuslaps pärast ta sündimist. Võiksime kirjeldada meie rahva teed meie saatusraskeil päevil ja tänapäeva olukorda inimkonna areenil lauliku sõnadega, kes ütleb:

Tee ääres, kust sa lähed läbi,
Ma ootamas näen õnnetuid;
Ma kuulen paluvat sult abi
Küll vigaseid ja jalutuid,
Ning hädaliste hulgas ka
Sind Jeesus, ootan ma.

Jõululaps ütleb meile ja kõigile inimestele tänapäeva maailmas lauliku sõnaga:

Lootuseta valu Heidab
surmavarju Elu peale veel,
Hakka armastama, Teistes
kannatama Nende valuööl;
Tasu viletsaile, Mis ma teinud
sulle — Nendes elan ma.

Teadkem seda, et tõeline varandus ei ole see, mida võime käega katsuda, vaid see, mis paneb südame hõiskama ja suu laulma ka elu pimedamal ööl. Ja see sünnib ainult siis, kui see taevaliku rahu ja valguse kandja ning igavese elu ilmutaja, Jõululaps, on meie südames. Et see jõuluime sünniks, avagem temale oma südameuksed:

„Hing, nüüd võta Päästja vastu,
Kes sind tahab aidata.
Rutates ta juurde astu
Alandliku meelega,
Et sull' tõuseks taeva valgus,
Jõuaks uue elu algus."

Eesti vanad jõulukombed

T. RIOMAR — „OLEVIKU LISA" NR. 11, 1886

Meie eestlased võime endid praegu õigusega haritud rahvaste liiki lugeda. See ei ole aga mitte ikka nõnda olnud. Kord oli aeg, mil meie esivanemad alles kui paganad Eesti pinnal elasid. Hiljem tuli küll ristiusk ning tegi pagana usule otsa, aga orja-ahel, mis sellega ühtlasi terve Eesti rahva kaela langes, ei annud haridusele mahti, oma õnnistavaid oksi laiemale rahva sekka välja laotada. Kus aga haridus puudub, sääl tekib väga kergesti palju ebausklikke ja lapsikuid arvamisi rahva sekka, mis aegapidi nõnda lihasse ja luusse tungivad, et nad viimaks talle kõiges tema töödes ja talitustes silmasihiks saavad. Selviisil tõusevad mitmesugused pruugid ja kombed rahva seas üles, mille üle iga rohkem seletatud vaimu silmaga inimene tahtes ehk tahtmata peab naeratama.

Vanadest rahva lauludest ja jutudest loeme meie oma esivanemate kommete ja pruukide kohta imelikke asju. Vaatame siin lühidalt järele, mis nemad mõnel tähtpäeval toimetasid.

Kõige tähtsamad vanarahva tähtpäevadest olid jõulud ja said igal pool suure austusega vastu võetud. Hakatust tehti sellega, et nii pea kui päike jõulu laupäeva õhtul metsa taha veeres, käsi-kivi ära söödeti. See sündis järgmiselt: Mõlemate käsi-veski kivide vahele pandi kaks kaigast, nii et päälmise ja alumise kivi vahele väike vahe jäi. Selle vahe sisse topiti nüüd kõigest söögist ja joogist natukene ja jäeti siia kuni kolmekuninga päevani.

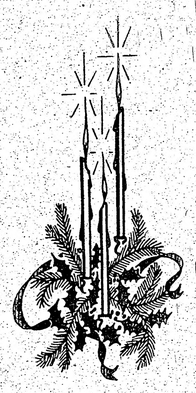

Teine pruuk, mis ka veel praegusel ajal väga mitmes kohas ette tuleb, oli see, et jõulu laupäeva õhtul heinu tuppa kanti ja põrmandale laiali laotati, mälestuseks, et ka jõululaps heinte pääl on maganud. Kandjad küsisid aga enne läbi pool lahtise ukse toas olijate käest, ka need „jõulusid" vastu võtta tahavad. Muidugi oli vastus jah! Enne kui nad tuppa astusid, tehti veel „prohvetit". See sündis nõnda: Peremees astus „rehepapiga", s.o., kõige esimese ruki vihuga, mida ta ise lõiganud ja köitnud oli, ning mis ilma rabamata söögilaua kohas laes rippus kuni jõuluni, keset tuba ning see, kes kõige esimest heina ehk õlekubu kandis, pani talle taga ukse kõikesuguste asjade üle küsimusi ette, mille pääle peremees vihu abil prohveti viisil vastust andis.

Magama ei tohtinud sel öösel keegi heita. Kõik majarahvas pidi terve öö otsa täies mundris valvama ja jõulu lapsukest ootama. Aja lühendamiseks loeti ja lauldi Kristuse tulemise laulusid.

Söök, enamasti vorsti vedela sees keedetud kapsad, seisis õhtust hommikuni laua pääl. Sellest pidi üheksa korda söödama. Iga nurga pääl oli ka hunnikukene soola, mis esimese püha hommikul elaja toidu pääle, nääripäeva õhtul kaevu ja söögi nõudesse riputati, et elajaid nõiduse eest hoida.

Jõuluks küpsetati ka üks „iseleib", mille üks ots terav, teine jäme oli, tehti talle söega kolm märki pääle ehk vaotati võtmega, enamiste aga põrsa sääreluuga ristike sinna, ning teda hüüti „jõuluorikaks". See leib seisis püsti sisse pistetud küünlaga kõige pühade aja puutumata laua pääl. Nääri ja kolmekuninga hommikul enne päikese tõusu poetati sellest natukene soolaga segamini elajate sõime, muist pandi ühe kasti sisse paigale, kuni selle päevani, kui kari esimest korda karjamaale aeti, siis pisteti ta karjase kaelkotti, kus ta terve päeva tuulutada sai, ning jagati ka viimaks õhtu elajate kätte ära, muidugi, et neid nõiduse ning kõige kahju eest hoida.

Öösel vastu esimest püha pidid kõik aknad ja augud hoolega kinni kaetud olema, sest muidu tulla kuri-vaim sisse, kui ta tule kuma näeb. Kurja vaimu püüti ka selle läbi eemale hirmutada, et esimese püha õhtul välimise ukse piitjala külge kivi, söe ehk tõrvaga üks ehk kolm risti tõmmati.

Tahtsid neiukesed teada, kas nad pea tanu alla saavad, siis tõid nad riidast, ilma et nad aga enne järele oleksid lugenud, sületäie puid tuppa. Siin lugesid nad neid ja kui paarid täis olid, siis oli selge, et nad tuleval aastal mehele saavad. Visati ka ukse poole pöördud seljaga ummisking tagasi kätt läbi jalge ehk üle õla; oli nüüd kinga nina ots ukse poole, siis pidi viskaja ees oleval aastal majast lahkuma, oli aga kinga kand ukse poole, jäi ta majasse.

Esimese püha hommiku pandi hõbe sõlg ehk ka mõni muu hõbedane asi pesukaussi ja pesti selle veega silmi, mis vist jume rikkumata hoiab. Ka loomade joogikünasse pandi sel hommikul hõbe asju ja nimetati seda „Hõbe-valget panema kallil päeval". Sel öösel pidid sukad jalas olema, muidu tekkisid paised jalge külge.

(Kirjaviis muutmata, mõningate ortograafiliste kohendustega.)

Tiina Tuvikene

Jõulud

Sügavast metsade lumesinakast ulmast
Tulevad jõulud, jõulumees, kuusk — taevalaele liuglevast
Tähtede pulmast hõbehelgis lumeteel libisev suusk.

Kuskil on täna Kristuse peatus — jõuluöösse
Jäetud Ta püha jälg . . . inimhulgale kõneleb Jumala
Seadus: „Tulge kõik, kellel iganes jänu ja nälg!"

Kuldviirgudes teede kett, metsad ja majad,
Orelilt juubeldab jõuluöö mäng. Püha Lapse õnnistust
Eluteel vajad — olgu sul kuninga, kerjuse säng.

Seal on need valguse võimsad uksed,
Kuhu jõulutee armastus viib . . . tulekullast hiilgavad
Inglite juuksed, lume-kristallidest sädeleb tiib.

Tule ja võta mu igatsev süda sinna kuhu
Tarkade teekond käis . . . lõputus ajas jõulukuuskede
rada sealt
Jumala suurimat sõnumit kanda võis.

VABA EESTLASELE JÕULUD 1980

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St. Toronto.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $38.—, poolaastas $21.— ja veerandaastas $11.—, kiripostiga aastas $61.—, poolaastas $33.— ja veerandaastas $17.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $42.—, poolaastas $23.— ja veerandaastas $12.—. Kiripostiga USA-s: aastas $67.—, poolaastas $35.50 ja veerandaastas $18.50

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $76.—, poolaastas $38.— ja veerandaastas $20.—

Aadressi muudatus 50 c. — Üksiknumbri hind 50 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto Ont. M6J 2H2

Lootuse pühad

Toronto Eesti Naisseltsi äsjasel jõuluõhtul räägiti jõulupühadest ja jõulukommetest erinevatel ajaloolistel perioodidel, mis on oma hõlma haaranud eesti rahva ning mõjutanud väga mitmesugusel kombel nii positiivselt kui ka negatiivselt meie rahva eluavaldusi. Need jõulumälestused olid kõik vastavalt jõulude iseloomule rõõmsad, tulvil ilusatest mällusöövinud momentidest, kommetest, kirikus käimistest ja usulistest ning rahvuslikest traditsioonidest. Selles mälestuste seerias oli ainult üks jõulumälestuste sõnavõtt kurb, masendav ja negatiivne ning see tuli inimeselt, kes oli viibinud pärast Teist maailmasõda nõukogude korra ajal pikemat aega Eestis ning üle elanud õuduste ja terrori aastad, mis hävitasid meie senise idüllilise suure vaevaga ja püüdlikkusega üles ehitatud elu, elustiili ja traditsioonid, kaasaarvatud jõulupühad.

Kommunistide eriline viha jõulupühade vastu on mõistetav ja arusaadav, kuna marksismi ja kommunismi teoreetikud ja ideoloogid nimetavad usku „oopiumiks", mis nende arvates segab inimeste mõtted ja meeled ning on suuremaks takistavaks teguriks punasele ajudepesemisele ning kommunistliku ideoloogia levitamisele. Jõulupühad on pikkade aegade jooksul rahva ellu ja hinge juurdunud oma ilusate traditsioonidega ja usuliste elamustega ning moodustavad ristiusu ühe tugevama kantsi, mida kommunistid katsuvad purustada, hävitada ja maatasa teha uute ja üha kavalamate aktsioonidega, millele sageli kaasa tõmmatakse ka üksikuid usuelu juhte, kes nõustuvad kommunistidega koos töötama..

Kommunism on teatavasti diktaatorlik terrorisüsteem, mis ei tunnusta oma kõrval ühtegi teist võimu, maailmavaadet ega eriarvamist. Kommunistlik partei ei taotle mitte ainult iga inimese igapäevase elu kontrollimist, selle detailset suunamist ja juhtimist vaid ta üritab ka iga inimese mõttemaailma oma valvsa pilgu alla painutamist ja sellele kommunismi templi pealelöömist. See terroristlik kontroll on hädavajalik süsteemi elus ja võimul hoidmiseks, sest isegi elementaarsete vabaduste andmisel variseks kommunistlik kord peatselt kokku. Sellise kontrolli säilitamine inimeste kõigi eluavalduste üle ei ole kerge ülesanne ning raudeesriide taga tekkinud ja paisunud dissidentide liikumised näitavad ja kinnitavad, et vaatamata aastatepikkusele ajudepesemisele, sunnitöölaagrite rakendamisele ja inimeste vaimuhaiglasse saatmisele ei ole kommunistidel õnnestunud inimeste rahvuslikke ja usulisi tundeid ja tungi vabadusele hävitada.

Viimased sündmused Poolas näitavad, et kommunistliku ideoloogia inimeste ajudesse juurutamine ei anna tulemusi ka aastate pikkuste pingutuste järele. Kommunistlik ideoloogia oma põhiolemuselt on inimloomuse vastane ja selle rakendamise vastu võideldakse vaatamata kõige vägivaldsemale survele kõigi käepärast olevate vahenditega, vajaduse korral isegi oma elu mängu pannes. Ning nagu kinnitab olukordade areng Poolas, annavad sealsele vabadusvõitlusele kõige suurema ja tugevama moraalse toetuse kirik ja katoliku usk.

Jõulupühad on kogu maailmas selleks sündmuseks, kus inimesed kinnitavad oma usku tulevikku ning otsivad rahu oma südames ja igapäevases eluvoolus. Jõulupühad on ka nendeks pühadeks, millest ammutatakse moraalset tuge ning tröösti vat ja julgustavat sõna maailmas õigluse jaiule seadmiseks ning kõigi tumedate ning inimese paremaid omadusi hävitavate jõudude vastu võitlemiseks. Meil jääb ainult loota, et rahu ja õigluse jõud kasvavad ja arenevad maailmas üha tugevamateks ja võimsamateks ning et läbi raudeesriide tungiv jõuluvalgus hakkab lõpuks kumama ka meie kodumaal.

K.A.

HÄID PÜHI ja head uut aastat!

Soovivad oma kaastöölistele, tellijatele, lugejatele ja ärisõpradele

„Vaba Eestlase" toimetus ja talitus

ONTARIO PEAMINISTER WILLIAM G. DAVIS

Ontario elanikkonna ja valitsuse nimel on mul meeldivaks ülesandeks anda teie lugejaskonnale edasi minu soojemad jõulutervitused.

Inimkond on läbi aegade Jeesuslapse sünni tähistamiseks leidnud rahu, rõõmu ja headmeelt.

Kui meie järjekordselt elame jõulude meeleolus ning jagame südamest tulnud rõõmusid ja õnnistusi, siis hoolitseme selle eest, et armastus, suuremeelsus ja kaastunne, mis märgistavad jõuluaega, kestaksid igavesti ja leviksid üle segadustest haaratud maailma, tuues inimkonda vendlusega sidudes rahu maa peale.

Ma avaldan teile kõigile oma siiramat tänu, kuna te olete pühendanud oma käed ja südamed aastate jooksul Kanada tugevdamiseks ja ta ainulaadse mitmekultuurse pärandi rikastamiseks ning soovin, et 1980. aasta jõulud oleksid teile ja teie perekonnale õnnelikud ja pidulikud.

WILLIAM G. DAVIS

Kommentaarid

Kui palju inimohvreid on nõudnud kommunistliku rezhiimi rakendamine ja pealesurumine Venemaal ja hiljem Venemaaga N. Liidu sildi all vägivaldselt liidetud riikides? Ükski erapooletustest vaatlejatest ei oska sellele küsimusele täpset vastust anda ning tõenäoliselt puuduvad isegi Kremlis andmed aastakümnete jooksul teostatud massimõrvade, surnuks näljutamiste ja sunnitöölaagrites ebainimlikes tingimustes hukatud inimeste arvu kohta.

Bolshevismi ohvrite küsimust on eriti põhjalikult uurinud N. Liidu dissident geofüüsik Josef Djadkin, kes on teinud peamiselt kokkuvõtteid Stalini rezhiimi ajastu ohvrite kohta 1922. aastast kuni 1953. aastani. Tema kalkulatsioonide kohaselt on selle aja jooksul, see tähendab ligemale 30-ne aasta kestel, vägivaldsete aktsioonide tulemusena surma saanud 43 kuni 52 miljonit inimest, kelledest umbes 25—30 miljonit langesid Teise maailmasõja ohvriteks kuna ülejäänud miljonite inimeste elud asuvad Stalini ja tema võimukaaslaste hinge.

Josef Djadkin jagab oma uurimise ajaliselt nelja perioodi. Esimene periood hõlmab ajavahemikku 1929. aastast 1936. aastani. Selle perioodi kestel likvideeriti kapitalistlik klass ning viidi nõukogude majandus üle marksistlikule süsteemile. Eriti halastamatult roogiti välja iseseisev põllumeeste klass ja teostati kolhoosisüsteemi rakendamine. Djadkin arvestab, et selle julma massilise hävitustöö ohvriks langes 10—16 miljonit meest, naist ja last, kelledest paljud lasti surra lihtsalt näljasurma.

Teisel perioodil 1937. aastast kuni 1938. aastani toimusid N. Liidus teatavasti suured poliitilised puhastusoperatsioonid. Nendel aastatel hukati kuklalaskudega ja sunnitöölaagrites 1,4 miljonit inimest, paljud neist parteiliikmed ja kõrgemad funktsionärid. Selle puhastusaktsiooni raamides kaotasid oma elud ka paljud Venemaal elavad eesti kommunistid. Kolmandal perioodil 1939. ja 1940. aastatel jatkusid puhastusoperatsioonid, mis kandusid üle ka sõjaväe juhtkonda. Selle perioodi lõpul langesid tuhanded inimesed kommunismi ohvriks ka Balti riikides kus pärast vallutamist hakati arreteerima ja sunnitöölaagritesse saatma eestlasi, lätlasi ja leedulasi. See akatsioon jatkus teatavasti ka Teise maailmasõja algperioodil, mil Balti riikides küüditati tuhandeid inimesi.

Kui sõjas ja sõja ajal toimunud puhastusoperatsioonides sai surma umbes 30 miljonit inimest, siis Djadkini andmetel jatkusid puhastus- ja küüditamisoperatsioonid pärast sõda, mis nõudsid ainuüksi meeste hulgas 450.000 ohvrit.

Djadkini analüüs kommunistide mõrvaoperatsioonide kohta põhjustas tema arreteerimise ja sunnitööle saatmise. Selle analüüsi lugemine Kremlis valmistab eriti palju meelehärma praegusel momendil, kus N. Liidu kollektiivne põllumajandus ei saa kuidagi jalgu alla ning hoiab end veel peal kapitalistlikest riikidest ostetud toiduainete abil. Kahtlemata on Kremlis räägitud ja kalkuleeritud põllumajanduse praegusest ummikust päästmiseks eraalgatusele suuremate võimaluste andmist. Kuid see oleks täieliku vaesustunnistuse andmine marksistlikele teooriatele ja kommunistlikule rezhiimile, kes on hukanud miljonid põllumehed oma ebapraktiliste ja eluvõõraste kirjutuslaua taga loodud teooriate ja ideede rakendamiseks, mis kujunevad praeguste eelduste kohaselt saatuslikuks kommunistlikule ideoloogiale ja selle alusel eksisteerivatele rezhiimidele.

★

Asja avaldas üks prantsuse ajakiri Rootsist saabunud teate, et Siberis on avastatud suur maaalune õlijärv, mille reservid ulatuvad 4,5 triljoni vaadile, see tähendab sada korda suuremale kogusele kui on seda praegu teadaolevad Venemaa reservid. Asjatundjad, kes tunnevad Siberit ja sealsete uute õlivarude avastamise võimalusi,, kinnitavad, et see teade on jäme bluff.

Kuid eksperdid nendivad seoses selle teatega, et venelased vajavad hädapärast uute õlivarude avastamist ja õli produktsiooni suurendamist kui nad tahavad praegust õlipoliitikat jatkata ja omatarviduse kõrval ka suurtes kogustes õli eksportida. N. Liit produtseerib praegu rekordiliselt 12 miljonit vaati õli ja vedelat gaasi päevas, millest suur osa läheb ka Ida-Euroopa satelliitriikidele. Kuna Euroopa Venemaal ja Kaspia mere piirkonnas asuvad õliallikad on juba tühjaks pumbatud, siis kasutatakse praegu Lääne-Siberis asuvate õliväljade varusid.

Kuid ka need varud hakkavad lõppema ja Kreml vajab uute õliallikate avastusi, et jatkata oma

(Järg lk. 3)

Eneri Taul (2)

Meie pingutusi kroonis edu

Eesti huvide kaitsjana Madriidis

Alljärgnevas jatkame EKN-u ja eesti ühiskonna esindaja Eneri Tauli kirjeldust tema tegevusest Madriidis toimuval Euroopa koostöö- ja julgeoleku konverentsi järelkonverentsil. Eneri Taul kirjutab:

Minu arvates oli konverentsi delegaatide töö organiseeritud sellselt, et nad pühendasid oma vaba aja konverentsi istungite vaheaegadel ja lantshitundidel läbirääkimistele ja nõupidamistele oma kaastöölistega.

Kuid ei ole liialdus kui ma väidan, et meid aktsepteeriti samasuguse respektiga, nagu oleksime omanud võrdse statuuse konverentsist osavõtvate rahvastega. Meie nõuanded olid ilmselt teretulnud ja seda ma nimetan eduks.

Ametlike külaskäikudega paralleelselt avastasin ma informaalse delegatsioonide liikmete mõjutamise maailma. Aimates instinktiivselt „ajakirjanduse jõudu", lubasin ma Madriidis olla „Vaba Eestlase" esindaja, kui neil ei ole ühtegi teist esindajat Madriidis. Sellega koos sain ma loomulikult ajakirjaniku volitused, mis minu arvates pidid soodustama mu tegevust. Ajakirjaniku kaart oli tegelikult ainsaks passiks konverentsihoone territooriumile, kuhu pärast esimese nädala avakõnesid ei lubatud enam külastajaid.

Ajakirjaniku tõendiga varustatult võisin ma vabalt liikuda konverentsihoone eesruumides, kohvikutes, baarides ja ajakirjandusele ettenähtud ruumides,

kus delegaadid veetsid oma vaba aega ning andsid improviseeritult ajakirjanikele jutuajamisi.

Informaalsetel vestlustel delegaatidega jõime palju tasse kohvi. Friti vastutulelikud meile oma aega pühendama olid suursaadik Kempelman ja kohtunik Bell koos abikaasadega Ühendriikidest, Charles Caccia Kanadast ja teised esindajad, kellede näod on muutunud nüüd juba üldtuntuks. Ma sõlmisin kontakte ka teiste ajakirjanikega, kelledest mõnedega saime sõpradeks. Nad andsid mulle informatsiooni tulevaste sündmuste ja delegaatide kohta jne.

Mulle imponeeris eriti — ja ma tahan seda rõhutatult toonitada kõigile nendele inimestele, kes otsivad suuri suundasid meie vabadusvõitluse tööle — et selline Helsingi kokkulepete rakendamise kontrollimise konverents, kui see peaks pärast kolme aasta möödumist jälle toimuma mõnel vabal maal on ainuke — ma kordan seda — tegevusväli, kus meid aktsepteeritakse õigustatud arvamiste kujundajatena

ja kus meil on konverentsi ajal võimalik kontakte sõlmida osavõtvate rahvaste delegaatidega ja neid mõjutada meie kodupinnal elavate inimeste saatuse ja tuleviku kujundamisel.

Helsingi kokkulepped ei moodusta kindlasti kõige efektiivsemat dokumenti meie soovide rakendamiseks, kuid Helsingi konverentsi järelkonverentsidel tuuakse dokumenteeritult esile paljude rahvaste kannatused mida konverentsist osavõtvate rahvaste esindajad ei saa koju jõudnult ignoreerida.

See fakt, et paljud delegaadid Ühendriikide ja Kanada delegatsioonide koosseisudes on raudeesriidetaguste riikide päritoluga räägib juba omalt poolt sellest huvist, mida need maad tunnevad Helsingi kokkulepete kolmandasse gruppi kuuluvate küsimuste kohta. Vaatamata paljudele lahtistele küsimustele desarmeerimise ning teaduslike ja majanduslike sidemete alal,

käsitati kolmanda grupi probleeme, mis hõlmavad inimõiguste küsimusi, palju suurema sisseelamisega kui teisi küsimusi.

Meie ei saa ilmselt oodata silmapilkseid resolutsioone ja tagajärgi 35 riigi esindajate kohtamiselt. Meie võime aga kindlasti ütelda, et kõik see töö, mida meie inimesed paljude viimaste aastate kestel on teinud, on avaldanud tõsiseid tagajärgi vastavate valitsuste juures ning et nende valitsuste esindajad Madriidis olid meie pingutuste tulemusena väga hästi informeeritud olukorrast.

Kui me võtame kontakte oma asukohamaade esindajatega sellistel konverentsidel, siis peame respekteerima ka nende rahvaste sensitiivsust seoses sisepoliitiliste küsimustega nii nagu meie loodame nende sensitiivsust meie küsimustesse suhtumisel.

Nende lääneriikide hoiak tunnustab oma seda suurt vägivalda, mis eksisteerib N. Liidus inimõiguste ja enesemääramise õiguse allasurumisel.

Nendel rahvastel on ka raskusi ebamäärase ideoloogia vastu võitlemisel. Ehkki meil on lihtne aru saada Ühendriikide esindajate selgetest ja sirgejoonelistest väljendustest, tuleb meil teataval määral usaldada ka näiteks Kanada ja Vatikani kahekülgseid läbirääkimisi, mis üritavad kokkulepete saavutamist N. Liiduga.

Iga jõupingutus, mida teevad kogu maailmas suuremad või väiksemad grupid inimõiguste allasurumise esile toomiseks, on aidanud kujundada suurt ja tervikulist pilti. — inimõigusi hõlmavat Helsingi kokkulepete Kolmandat Korvi, mis nüüd on detente diskussioonide areenil kerkinud tähtsamaks küsimuseks. Kui meie arvesse võtame, et meie kolme väikest riiki respekteeriti nende küsimuste esile toomisel, mis olid nii kriitilised poliitiliste diskussioonide kestel, siis peame ütlema, et meie pingutusi kroonis edu.

Uuendage „Vaba Eestlase" tellimine 1981. aastaks!

Hoidke elavana Põhja-Ameerika ainuke kaks korda nädalas ilmuv eestikeelne ajaleht — tellige „Vaba Eestlast"

Tellimiskupong lk. 3

Haritlased Eestis nõuavad venestamise lõpetamist

40-ne nooremasse generatsiooni kuuluva eestlase julge märgukiri kommunistlikkudele võimudele

WASHINGTON (VE) — Münchenis tegutseva Vabadusraadio (Radio Liberty) andmetel on 40 eesti haritlast, nende hulgas palju üldtuntud isikuid, esitanud märgukirja, milles juhitakse tähelepanu tõsistele probleemidele kodumaal, kusjuures eriti tõstetakse fookusesse rahvusküsimus ja eesti rahva kartus venestamise pärast. Märgukiri esitati 4. detsembril Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomiteele, Tallinna tähtsaimale ajalehele „Rahva Hääl" ja Moskva ajalehele „Pravda". Üks koopia märgukirjast on pääsenud Rootsi koos kõigi allakirjutanute nimedega ja see loeti juba möödunud reedel ette Vabadusraadio eestikeelsetes saadetes kodumaale.

Märgukirja täpne tekst ei ole veel „Vaba Eestlase" toimetusesse jõudnud. Küll on teada allakirjutanute nimed, kes peamiselt kuuluvad nooremasse ja keskmisesse põlvkonda ja kellede hulgas on ka kümmekond kommunistliku partei liiget. Seoses selle märgukirjaga on toimunud kodumaal juba läbiotsimisi ja ülekuulamisi.

Nii näiteks viidi läbi põhjalik läbiotsimine Jaan Kaplinski korteris Tartus, kes on üks märgukirjale allakirjutanutest.

Märgukiri lähtub septembri 15-pul ja oktoobri algul Tallinnas aset leidnud noorte massilistest demonstratsioonidest. Märgukirja autorid juhivad tähelepanu asetleidnud noorte rahutustele, seejuures tsiteerides Eesti kommunistliku teadeteagentuuri ETA vastavat ametlikku lühikest teadaannet, kus noori nimetati huligaanideks. Märgukirjas öeldakse, et tuhandeid eesti noori, kes demonstratsioonidest osa võtsid, ei saa kuidagi nimetada huligaanideks.

Noorte protest väljendab tegelikult ka vanemate eestlaste rahulolematust praeguse olukorraga.

Need asjaolud ja faktorid, mis viisid noorte massilisele väljaastumisele, on eksisteerinud Eestis juba pikemat aega, öeldakse märgukirjas. Esineb toiduainete puudust ja kaupluste kaupadega halvasti varustamist. Maad on võtnud alkoholism. Perekonnad lagunevad. Need on väga tõsised sotsiaalsed probleemid, mis ootavad lahendamist.

Eestikeelseid ajakirju ja raamatuid antakse välja vaid piiratud tiraazhides. Õpetajate ja õpilaste, juhtide ja rahva vahekorrad ei ole usaldatavad. Esineb hõõrumist eestlaste ja venelaste vahel ja mõlemi rahvusgrupi kartus ja kindlustuse tunne oma olukorra pärast on esilekerkivate rahvuslike konfliktide põhjuseks. Kõik need nähtused on esilekerkivate rahvuslike konfliktide põhjuseks. Kõik need nähtused on Eestile halvaendelised, ja neid tuleb parandada. Seepärast peavad märgukirjale allakirjutanud oma kohuseks kõikidele nendele probleemidele tähelepanu juhtida.

Eriti tuleks uurimise alla võtta rahvusküsimus ja parandada rahvaste vahelist suhtumist, mida saab aga muidugi teha nende põhjuste kaotamisega, mis neid suhteid rikuvad.

Nagu eelnevast lühikesest ja mittetäielikust kokkuvõttest nähtub, on märgukiri koostatud ettevaatlikus ja korrektses toonis, kusjuures on püsitud Nõukogude Liidus ametlikult lubatud (kuid tihti praktiliselt keelatud!) raamides. Seda muidugi selleks, et vältida võimude poolseid raskeid repressiooni allakirjutanute ja terve eesti rahva vastu.

Võimul on raske alustada allakirjutajate karmikäelist kohtlemist kuna neid on palju ja nad kuuluvad eesti uue haritlaskonna eliiti.

Märgukirjale kirjutasid alla järgmised 40 isikut:

Priit Aimla (följetonist, ajakirjanik), Kaur Alttoa (noorema põlve kunstitedalane, tuntud vabariigiaegse kirjandusteadlase Villem Alttoa poeg), Madis Aruja (looduskaitse inspektor), Lehte Hainsalu (kirjanik), Mati Hint (andekas keeleteadlane, kommunistist kirjaniku Aadu Hindi poeg), Fred Jüssi (fotograaf ja ajakirjanik looduse teemal), Aira Kaal vanema põlve kirjanik ja luuletaja, tuntud juunikommunist ja seni võimude poolt soositud isik), Maie Kalda (tuntud kirjanduskriitik), Tõnu Kaljuste, Toomas Kall (kunstnik ja karikaturist), Jaan Kaplinski (tuntud luuletaja), Peet Wask, Heino Kiik (tuntud keskmise põlvkonna kirjanik), Jaan Klõsheiko (poolukrainlane, fotograaf ja kunstnik), Kersti Kreisman (Tallinna Draamateatri tuntud ja auhinnatud näitleja, kirjanik Mati Undi abikaasa), Marju Lauristin (sotsioloog, tuntud kommunistide Johannes ja Olga Lauristini tütar), Peeter Lorenz, Vello Lõugas (arheoloog) Endel Nirk (tuntud keskmise põlvkonna kirjandusteadlane), Lembit Peterson (noor näitejuht ja lavastaja), Arno Pukk, Rein Põllumaa, Paul-Erik Rummo (tuntud luuletaja, juunikommunist Paul Rummo poeg), Rein Ruutsoo (sotsioloog), Tõnis Rätsep (noor näitleja), Ita Saks (kirjanduse tõlkija), Avo Sirk, Mati Sirkel, Jaan Tamm (arhitekt), Rein Tamsalu, Andres Tarand, Lehte Tavel, Peeter Tulviste (filoloog), Mati Unt (tuntud noorema põlve kirjanik), Arvo Valton (tuntud noorema põlve kirjanik), Juhan Viiding (tuntud Tallinna Draamateatri näitleja, samuti tuntud luuletajana Jüri Üdi nime all), Arne Ükskülа (tuntud filmi- ja teatrinäitleja).

Uued arreteerimised Eestis

4. detsembril arreteeriti Eestis noor arhitekt Viktor Niitsoo, kes oli juba varem tuntud nimi dissidentide hulgas. Tema vastu tõsteti süüdistus nõukogude vastases agitatsioonis ja propagandas.

Samal päeval arreteeriti ka Rein Arjukene, kes elab Albu külas, Imipalu talus. (Albu on teatavasti Anton Hansen Tammsaare koduvald Järvamaal). Rein Arjukese — kelle nimi aktiivse eesti rahvusliku võitlejana oli senini tundmatu — kodus konfiskeeriti kirjutusmasin ja isekirjastatud materjale.

Arvatakse, et Arjukese arreteerimine toimus seoses juba varem vangistatud eesti rahvuslase Kalepi vastu ettevalmistatava kohtuprotsessiga.

Umbes samal ajal toimetati põhjalikud läbiotsimised Jüri Adamsi ja Hubert Jakobsi korterites. Jüri Adams on tuntud eesti iseseisvusaegse luuletaja ja kirjamehe Valmar Adamsi poeg. Hubert Jakobs on noorema põlve kirjamees, kes aasta-kahe eest tagandati Tartu Noorte Autorite Koondise esimehe kohalt, kuna ta oli toimetanud ja välja andnud põrandaalust kirjanduse ja kultuuri ajakirja, milline kandis nimetust „Poolpäevaleht", ja mida ilmus ühtekokku 6 numbrit.

Läbiotsimine on toimunud ka Kalle Istvan Elleri kodus, Karulas, Lõuna-Eestis. Eller on tuntud isik noorema põlvkonna eesti rahvuslaste ringkondades. Elukutselt on ta metsandusteadlane, kuid tegeleb ka luuletamisega.

Eestis on tema rahvusliku tooniga ja motiividega luuletusi ilmunud ainult isekirjastatud põrandaalustes väljaannetes, ametlikult pole ta luulet trükitud, kuigi see on kõrge kunstilise tasemega.

Kaks Kalle Elleri luuletust ilmusid Torontos trükitavas eesti kultuuriajakirjas „Mana" nr. 45 ja nendes ilmneb autori sügavalt rahvuslik tunnetus.

Rene Levesque külaskäigul Pariisis

PARIIS — Quebeci peaminister ja separatistide juht Rene Levesque viibis Pariisis, kus tal oli kohtamine president Valery Giscard d'Estaingiga ja teiste juhtivate isikutega Quebeci tuleviku kujundamiseks ja Kanada põhiseaduse küsimuse lahendamiseks. Levesque mainis, et Kanada keskvalitsuse peaminister Trudeau loodab, et Inglismaa parlament teeb tema eest ära „musta töö" Kanada põhiseaduse Inglismaalt koju toomiseks. Rene Levesque nimetati Pariisis viibimise ajal maailmakuulsa Sorbonne'i ülikooli audoktoriks.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

25., 26., 27. ja 28. dets. dr. V. Kasari, tel. 532-9863.

1., 2., 3. ja 4. jaan. dr. J. Marley, tel. 921-7777.

H. KIRIK Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

KOIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
"INSURANCE"
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

Uued kasukad tellimistööna
Kasukate parandused, ümbertegemised ja puhastused soodsate hindadega
Aadress: 5463A Yonge St. Willowdale, Ont.
(The Finnish Place'i peal)
THE FURRIER
OLLI NIEMINEN
Telefonid: 224-2008, 881-0189

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

senist õlipoliitikat. Asjatundjad ütlevad, et kui N. Liidus lähema paari aasta jooksul uusi suuremaid õliallikaid ei avastata ja käiku ei rakendata, siis on venelased sunnitud juba 1985. aastal õli eksportimise asemel hakkama seda importima.

Läänemaailmas hinnatakse avastamata õlivarusid Siberis umbkaudselt 300 kuni 400 miljardi vaadile, mis peituvad aga sügavamal kui 11.000 jalga ja millede avastamiseks ja kättesaamiseks venelastel puudub vastav moodne tehniline varustus. Venemaa olukordade tundjad kinnitavad, et vene õlipuurimise ja õli produtseerimise tehnoloogia on läänemaailma õli tehnoloogiast 12—30 aastat taga. Nii näiteks kulub venelastel 10.000—11.000 jala sügavuste puuraukude puurimiseks 90 kuni 400 päeva, kuna läänemaailmas puuritakse 10.000 jala sügavune puurauk 34 päevaga. 15.000 jala sügavuse augu puurimisel higistavad venelased oma iganenud tehnoloogiaga koguni kolm kuni neli aastat.

Need arvud ja tume tulevik õli produtseerimise alal näitavad kuivõrd vajavad kommunistid läänemaailma tehnoloogiat uute õliväljade avastamiseks ja õli produktsiooni praegusel tasemel hoidmiseks või selle tõstmiseks. N. Liidu õlipoliitika vaatlemisel ei saa unustada, et venelased saavad 50 protsenti oma kõvast valuutast õli eksportdist ja see raha kulutatakse peamiselt läänest leivavilja ja masinate ostmiseks. Sellega seoses on tekkinud läänemaailmas uus detente poliitikale baseeruv teooria, mis taotleb venelaste igakülgset abistamist uute õliallikate avastamisel ja nende kasutamisel. Kui seda ei tehta — arutavad detente poliitikud — siis üritavad venelased Kesk-Ida õliallikate vallutamist, mis toob kaasa kolmanda maailmasõja. See on omamoodi mõtete ja võimaluste keerutamine, millele läänemaailmas leidub siiski rohkesti toetajaid ja pooldajaid. Need poliitikud unustavad kahjuks, et venelaste abistamisega suurendab läänemaailm pidevalt N. Liidu jõudu ja tugevust ning koos jõu paisumisega kasvab ka ülbus ja ahnus. Ja kas ei ole see nii, et tugev Venemaa on palju ohtlikum Kesk-Ida õliallikatele kui nõrk Venemaa?!

AMI

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Pühap., 28. dets. kell 6 õ.
Jõululaulude-õhtu küünlavalgusel
Koorid, ansamblid, solist H. Kirves Vancouverist
Kõne — E. Toompuu
KÕIGILE TERE TULEMAST!

OLD MILL TAILORS
7 RIVERVIEW GARDENS, TORONTO
(1 plokk läänepool Jane'i, Bloori läheda!)
TEL. 769-9535
DAAMIDELE ja HÄRRADELE ÕMBLEMINE TELLIMISTE JÄRGI
RUDY SCHNEIDER

AAMJARV'S SWEETS
THE LANES 120 ADELAIDE W. 363-9912
COLONNADE 131 BLOOR W. 962-0662 TORONTO
892 YONGE ST. 922-5305
TORONTO, ONT. M4Y 1Z3
Jõululauale ostke AMJÄRVE saadusi:
JÕULUTORT, JÕULU KASEHALG, STOLLEN
PIPARKOOGID, SHOKOLAADID, MARTSIPANID jm.
Andke oma tellimised varakult kuid .. hiljemalt neljap., 20. dets.
Avatud jõululaupäeval 9—6

Parimat pühiks ja uueks aastaks vennasrahvale!
FINN TASTE BAKERY
7 GRANTBROOK AVE. (Finch Plaza) WILLOWDALE
(Finchi nurgal, Bathursti ja Yonge vahel)
TELEFON 225-0824

Rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat!
POKO's
MEAT & DELICATESSEN
ja personaal
319 DANFORTH AVE. — 461-3421

HÄID PÜHI JA PARIMAT UUEKS AASTAKS!
EKBERG's UPHOLSTERING & INTERIOR
128 Manville Rd. Tel. 755-0154
Scarboro, Ont. M1L 4J5 kodus 757-0269

Rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat!
Crest Florists
567 MT. PLEASANT RD., TORONTO, ONTARIO
M4S 2M5
Telefon 487-0491
Elmara Kulbis

Alcan Building Products Authorized Dealer
Häid pühi ja head uut aastat!
LÄTI ETTEVÕTE
Century Aluminum Installers
2226 Dundast St. W. Toronto, Ont. M6R 1X3
Telefon 534-2864
Omanik ARTURS MIME

Ostke jõuluks kuulsat
Skandinaavia jõulujooki
JULGLÖGG
Saadaval delikatessärides või helistage meile tel. 678-0345
SCANDINAVIAN BEVERAGES
2425 Lucknow Dr. Unit 1,
Mississauga, Ontario L5S 1H1

Veli's Stereo
STEREO, TV ja VIDEO
Müümine ja installeerimine
Tel. 221-7694 õhtuti ja nädalalõppudel

Ühenduses on jõud
Toronto Eesti Ühispank
958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 465-4650 või 465-4659
Pank avatud: päeval 10.00 — 3.00 (esmasp. reedeni), õhtul 5.30 — 8.00 (esmasp. ja neljap.)
LAENUD SOODSATEL TINGIMUSTEL KAASMAALASTELE
Informatsiooni saab pangast lahtioleku aegadel.
Kõik uued laenud on laenuvõtja surma puhul kindlustatud kuni $30.000.— ulatuses, jäädava töövõimetuse puhul on kindlustatud kuni $10.000.— ulatuses vastavalt kindlustuste tingimustele.

„Ja ingel ütles neile: „Ärge kartke! Sest vaata, ma kuulutan teile suurt rõõmu, mis saab osaks kõigele rahvale; sest teile on täna Taaveti linnas sündinud Õnnistegija, kes on Issand Kristus."

Luuka Ev. 2:10, 11

△

Eesti Ev.-Luteri Usu Peetri Kogudus

△

EELK Toronto Vana Andrese Kogudus

△

Toronto EELK Jakobi Kogudus

△

Toronto Koimainu Eesti Ev.-Luteri Usu Kogudus

△

Toronto Eesti Ap.-Õigeusu Kogudus

△

Toronto Eesti Baptisti Kogudus

△

Toronto Eesti Vabakogudus
Ajakiri „Usk ja Elu"

△

Toronto Eesti Evangeelne Kogudus

△

Toronto Eesti S. P. Adventkogudus

△

„Vabaduse Kuulutuse" Raadiosaade

RÕÕMSAID JÕULUPÜHI

JA

HEAD UUT AASTAT!

Eesti Kaubalaevastiku Juhtkonna Koondis Torontos
SOOVIB RÕÕMSAID JÕULUPÜHI JA PARITUULEGA UUT AASTAT!

●

Põhja-Ameerika Eesti Arstiteadlaste Seltsi Kanada osakond

●

Toronto Eesti Naisselts Inc.

●

Eesti Kodu Inc.

●

Eesti Abistamiskomitee Kanadas

●

Toronto Eesti Selts

●

Toronto Eesti Segakoor

●

Toronto Eesti Meeskoor

●

Toronto Eesti Rahvatantsijate Rühm „Kungla"

●

Ühing Eesti Suvekodud Jõekäärul

●

Toronto Eesti Õngitsejate ja Jahimeeste Selts

●

Soomepoiste Klubi

●

Toronto Eesti Püssi- ja Püstoliklubi

●

Eesti Pensionäride Klubi Torontos

MARMEI
CO. LTD.

METAL STAMPING — PROGRESSIVE DIES.

EESTI TÖÖSTUS

TEL: 690-5177

Eesti kellasepaäri

R. PILVET

81 Queen St. E., Toronto, Ont. M5C 1S1
Tel. 364-3085

Parimat pühiks ja uueks aastaks!

ANVIL JEWELLERY LTD.

Häid jõulupühi ja
õnnerikast uut aastat!

THE SCANDINAVIAN SHOPPE
279 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N2
Tel. 469-3886
Omanikud eestlased

PARIMAD
JÕULUPÜHADE
ÕNNESOOVID
JA
EDUKAT
UUT AASTAT!

MARTIN BOOKBINDING
LIMITED
24 ADVANCE ROAD, ISLINGTON, ONT. M8Z 2T5
Telefon 231-9853

Parimat pühiks ja uueks aastaks
vennasrahvale!

SOOME KINKEÄRI

design products 288 Danforth Ave. 466-8001

Räägitakse eesti keelt

Häid jõulupühi ja
õnnerikast uut aastat

JANE PHOTO SUPPLIES

317 Jane Street (Annette lähedal), Toronto, Ontario M6S 3E3

TELEFON ÄRIS 762-2213

Rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat

soovib

OPTIKA- JA KELLASEPAÄRI

J. RATAS

247 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N2 — Tel. 465-6251

HEAD PÜHI JA ÕNNE UUEL AASTAL!

S & G TIRE SERVICE
459 Roncesvalles Ave. Tel. 534-6602
TORONTO M6R 2N4 MALMSTRÖM & SON

Rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat
naaberrahvale!

LÄTI AUTOPARANDUSTÖÖKODA

LAIMONS AUTO SERVICE

603 Gerrard St. E. Toronto, Ont. M4M 1Y2 Tel. 466-0540

Rõõmsaid jõule ja
head uut aastat!

SOOME ÄRI, TÖÖSTUS JA SUURMÜÜGIÄRI

VIKING FOODS & IMPORTS

133 LAIRD DRIVE, TORONTO M4G 3V5
TELEFON 425-0450

Rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat!

KIWI TRAVEL

EESTI MAJA, 958 BROADVIEW AVENUE,
TORONTO, ONTARIO

TELEFON 466-4813

Rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat
vennasrahvale!

SOOME PAGARIÄRI

HILLSIDE BAKERY

2351 Lawrence Ave. E. (Brimley) Scarboro
Tel. 261-2238
AKE ja SIRKKA SAARINEN

Rõõmsaid jõulupühi ja
õnnerikast uut aastat!

JOHN V. MARGIS, Phm.B.

LEEDU APTEEK JA ROHUKAUPLUS

MARGIS DRUG STORE

498 Roncesvalles Ave. Toronto M6R 2M9 — Tel. 535-1944

Rõõmsaid jõulupühi ja
head uut aastat!

soovivad
oma sõpradele ja tuttavatele
ENE ja ALFRED TAMM

Rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat!

HEINSOO INSURANCE
AGENCY Ltd.
Eesti Majas
958 Broadview Avenue, ruum 202,
Toronto, Ontario M4K 2R6
TELEFON 461-0764

Häid pühi ja parimat uueks aastaks!

ELLEN PETERSON
FASHION INSTITUTE
Tel. 222-4533

Koondame oma ühiskonna majandusliku jõu eestluse sihtide teenistusse.

EESTI SIHTKAPITAL KANADAS

National Estonian Foundation of Canada
Annetus ja pärandussummad vabastatavad tulu- ja pärandimaksust.
958 Broadview Ave. Toronto, Ontario M4K 2R6

Telefon
745-4622

H K
INSURANCE AGENCY LTD.

23 WESTMORE DR., STE. 200, REXDALE, ONTARIO M9V 3Y7

Häid pühi ja head uut aastat

Fenno Sauna Enterprises Ltd.

124 Manville Rd. Unit N, Scarboro, Ont. M1L 4J5
Telefon 759-3935, õhtuti 494-8573

Rõõmsaid pühi ja õnnelikku uut aastat!

Suitsutatud angerjad, lõhe ja heeringad

SUURMÜÜK äridele kogu Kanada ja USA ulatuses

EXCLUSIVE DELICATESSEN CO.
43 Mulock Ave., Toronto, Ont.
Telefon 766-6007
J. MISKINS

Parimat pühiks ja uueks aastaks
vennasrahvale!

KANGAS SAUNA HEATERS

Box 396, Willowdale, Ont. M2M 5T1

Telefon 222-7142

KIRIKUD

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS

Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allmaa jaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd.,
Scarborough, Ont.
Telefon 698-7977 või 766-7853
Kantseleis, telefon 921-9417.
kantseleis, telefon 921-9417.

JÕULUÕHTU jumalateenistus on 24. dets. kell 4 p.l.

VANA-AASTA ÕHTU jumalateenistus armulauaga on 31. dets. kell 5 p.l.

Kõnetunnid on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8 kiriku kantseleis.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS

Carltoni ja Jarvise nurgal
Õpetaja Andres Taul
Toronto, Ont. M6G 3K6
17 Frank Cresc.
Tel. 656-5248, kirik 923-5172

Kolmapäeval, 24. detsembril JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS kell 4 p.l. Laulab koguduse segakoor.

Neljapäeval, 25. detsembril JÕULUPÜHA JUMALATEENISTUS kell 12 päeval. Solist Avo Kittask.

Neljapäeval, 25. detsembril ingliskeelne JÕULUPÜHA JUMALATEENISTUS kell 1.30 päeval.

Kolmapäeval, 31. detsembril vana-aastaõhtu JUMALATEENISTUS kell 4 p.l. Armulaud. Surnute mälestamine. Jutlus õp. Elmar Pähn, solist Avo Kittask.

Neljapäeval, 1. jaan. uus-aasta JUMALATEENISTUS kell 12 päeval. Solist Tamara Norheim.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisip. ja neljap. 6—8 kiriku käärkambris.

EESTI EV.-LUTERI USU PEETRI KOGUDUS TORONTOS

817 Mt. Pleasant Rd., Toronto
M4P 2L1. Kiriku tel. 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto
M4N 1L8, tel. 483-4103.

JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUSED kolmap., 24. dets.:

I teenistus kell 2 p.l., laulab pühapäevakooli ja leerieelsete koor Margit Viia juhatusel, viiulisolist Marja-Leena Roos;

II teenistus kell 4 p.l., laulusolist Õnne Laikve, viiulisolist Marianne Urke;

III teenistus kell 6 õ., laulab noortekoor „Lootus" Rosemarie Lindau juhatusel, viiulisolist Marianne Urke, mängib kammerorkester Inga Korjuse juhatusel.

Kõigil kolmel jumalateenistusel teenib õp. O. Puhm, mängib organist Inga Korjus.

JÕULU ESIMESE PÜHA JUMALATEENISTUS, neljap., 25. dets. kell 11 homm., Laulab solist Lydia Kööp.

Pühap., 28. dets. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS.

VANA-AASTAÕHTU JUMALATEENISTUS armulauaga kolmap., 31. dets. kell 6 õ. Laulab solist Estra Väli-Toompuu.

UUE-AASTA JUMALATEENISTUS 1. jaan. kell 11 hommmikul.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: teisipäeviti ja neljapäeviti kell 6—8 õhtul. Muul ajal kokkuleppel.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS

Stone Church, 45 Davenport Rd.
Jutlustaja Allan Laur,
141 Clark Ave., Unit 50 Thornhill, Ont. L3T 4P4. Tel. 889-8173.

Jõululaupäeval, 24. dets. kell 5 õ. JUMALATEENISTUS, jõuluevangeelium ja jõululaulud.

Jõulupühal, 25. dets. kell 2 p.l. JÕULUJUMALATEENISTUS, kõneleb Allan Laur, laulab segakoor.

Pühap., 28. dets. kell 2 p.l. JUMALATEENISTUS, kõneleb Gustav Pitka, tunnistusi, kvartett.

UUS-AASTAPÄEVAL, 1. jaan. 1981 kell 2 p.l. jumalateenistus, kõneleb Allan Laur, segakoor.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

383 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
10 Lamport Ave., Apt. 307
Toronto 5, Ont. M4W 1S6
Tel. 961-8391.
VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Kolmap., 24. des. kell 5 õ. JÕULULAUPÄEVA JUMALATEENISTUS KÜÜNLAVALGEL, kõneleb K. Raid, noortekoor, keelpillid, solist M. Krabi.

Neljap., 25. dets. kell 11 homm. JÕULUPÜHA JUMALATEENISTUS, kõneleb J. Puusaag, naiskoor. Kell 6 õ. segakoori JÕULUKANTAAT, kõneleb K. Raid.

Pühap., 28. dets. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS, A. Prõos ja K. Raid, vokaalansambel „Gloria". Kell 6 õ. JÕULULAULUDE ÕHTU KÜÜNLAVALGEL, koorid, solist H. Kirves, kõneleb E. Toompuu.

Kolmap., 31. dets. kell 7.30 õ. PEREKONNAÕHTU. Mitmekesine kava, õhtusöök — palutakse registreerida. Kell 11 õ. AASTAVAHETUSE PALVUS, kõneleb J. Puusaag, solist A. Kaups.

Neljap., 1. jaan. 1981 kell 11 homm. UUSAASTA JUMALATEENISTUS, kõneleb K. Raid, meeskoor, leivamurdmine.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

562 Jones Ave., Toronto 6, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto 6, Ont.
Tel. 463-6223

Kolmap., 24. dets. kell 5 p.l. JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS, kõneleb jutl. E. Saraoja.

Neljap., 25. dets. kell 11 homm JÕULUJUMALATEENISTUS, kõneleb jutl. E. Saraoja, laulu ja muusika ettekandeid.

Pühap., 28. dets. kell 11 homm. PEREKONDLIK JÕULUJUMALATEENISTUS, kõnelevad dr. B.M. Hartley ja jutl. E. Saraoja, laulu ja muusika ettekandeid.

Kolmap., 31. dets. kell 10 õ. AASTAVAHETUSE JUMALATEENISTUS.

Neljap., 1. jaan. 1981 kell 11 homm. UUE-AASTA JUMALATEENISTUS, koguduse päev. Kõnelevad: eskimo misjonär A. Svantesson ja jutl. E. Saraoja. Koosviibimine kohvilauas.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS

Kirik: Redeemer Luteri kirik, (Bloor ja Indian Rd.)
Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2. Tel 483-2478.

Jõululaupäeval, 24. dets. kell 4 p.l. JÕULUTEENISTUS, solist Helmi Betlem, orelil Leida Pilt, laululehed.

Samal ajal JÕULUTEENISTUS Virginia United kirikus (Hwy. 48 & Royal Beach Rd.), teenib piiskop K. Raudsepp, orelil E. Welin, laululehed.

Õpetaja kõnetunnid: igal neljapäeval kell 18.00—19.30 omas kodus. 501 Davisville Ave., Toronto ning igal esmaspäeval kell 18.00—19.30 Hamiltoni kiriklas, 3 Maplecide Ave., Hamilton, tel.: 527-0410.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS

R. R. 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

JÕULUJUMALATEENISTUS peetakse jõululaupäeval, kolmap., 24. dets. kell 2 p.l. Vana Andrese kirikus (Carlton & Jarvis), teenib ja jutlustab preester E. Lepik, laulab koguduse laulukoor G. Raagi juhatusel. Orelil Tiina Mitt. Laululehed.

UUE-AASTA JUMALATEENISTUS toimub 1. jaan. 1981 kell 1 p. Peetri kirikus.

KUNSTHAMMASTEKLIINIK
Hammaste proteesid ja parandused
HEIKKI PELLIKKA D. T.
1962 Yonge St. Suite 202,
Toronto, Ont. (Davisville subway jaama lähedal)
Avatud: esmasp.-reedeni 9-5, laupäeval kokkuleppel.
Tel. 485-0067

RASKE HAIGUSE JÄRELE LAHKUNUD ARMAST

JAKOB KLAASSEN'i

sündinud 4. jaanuaril 1916 Pärnus
surnud 15. detsembril 1980 Londonis

mälestavad kurbuses

GULLI
EVA perekonnaga
JUHAN perekonnaga
MATS
SVEN Rootsis
VELLO perekonnaga Rootsis
AITA, JAN, MARIANNE ja
SUGULASED Kodumaal

Üks valge lumitee viib allamäge,
kus üksik aken heidab väsind leegi.
Tee lõpus valge värav.
Su taga puhatakse ainsat und.
M. Under

RASKE HAIGUSE JÄRELE LAHKUNUD KALLIST EMA, VANAEMA JA TÄDI

DAISY LAAK'i

sündinud 12. septembril 1907 Eestis
surnud 3. detsembril 1980 Hanoveris, Ont.

mälestavad

JUTA ja TONI
HENN ja BEA
REIN ja URSULA
COLLEEN ja KAREN
JÜRI, MARGE ja PAMELA
UNO perega

Armast vilistlast

JAKOB KLAASSEN'it

sündinud 4. jaanuaril 1916 Eestis
surnud 15. detsembril 1980 Kanadas

mälestab

ÜLIÕPILASSELTS LIIVIKA

Armast relvavenda

JAKOB KLAASSEN'it

mälestab

SOOMEPOISTE KLUBI TORONTOS

4812 YONGE STREET (Sheppardi lähedal) 221-1159
R. S. KANE
Funeral Directors
WILLOWDALE ONTARIO

Läti äri
DOWNTOWN WOOLS ARTS & CRAFTS
9 Queen St. E. Toronto — Tel. 368-5011
Meil on rikkalikus valikus importeeritud lõngu. Sobivad varrastel ja kangastelgedel kudumiseks, põimimiseks, heegeldamiseks, tikkimiseks ja sõlmimiseks (macrame). ☆ SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS MUSTRIGA ☆ Kanvaa mitmes värvis — SOODSAD HINNAD. Avatud: esmasp.—kolmap. 9—6, neljap., reedel 9—8, laup. 9.30—4. Meie teine äri: 674 Broadview Ave. Tor. Tel. 469-2205, kell 3—5 p.l.

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud
MATUSEMAJA
Matusemaja on üle 115. aasta teenimud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.
Väärikas teenimine
ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS
auruga „steamcleaning"
HEL. ERIK LOKBIK 447-9834

EESTI SIHTKAPITAL KANADAS
Annetused ja testamendipärandused on tulumaksuvabad.
Annetaja soovid täidetakse.
958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Väiksemaid REMONTTÖID
majade juures:
elekter, torud, puutööd jne.
Helistage — J. MEIUSI 225-3283

Sündmuste kalender

● Reedel, 19. detsembril kell 8 õ. Tartu College'is Akadeemilise Kodu jõulupuu capricornus.

● Pühapäeval, 28. detsembril kell 6 õ. T.E. Baptisti kirikus jõululaulude-õhtu küünlavalgusel.

● Kolmapäeval, 31. detsembril kell 7.30 õ. Eesti Maja saalides uue-aasta vastuvõtu ball.

● Kolmapäeval, 31. detsembril kell 9 õ. Seedriorul uue-aasta vastuvõtt.

● Kolmapäeval, 31. detsembril kell 8.30 õ. Tartu College'is pärnumaalaste vana-aasta õhtu.

Tulge metsajõulupuule!

Traditsiooniline skautlike noorte metsajõulupuu toimub esmaspäeval, 22. detsembril 1980. a. kell 7.30 õhtul Wilket Creek Pargis, mis asub Eglinton Avenue East ja Leslie Street ristumiskoha läheduses. Sissesõit parki toimub Leslie tänavast. Teenib õpetaja Tõnis Nõmmik.

Kõik kaasmaalased on teretulnud. Palutakse riietuda soojalt ja võtta küünal kaasa.

Eesti Gaidide Malev Kanadas
Eesti Skautide Malev Kanadas

Teadaanne

Eesti Ohvitseride Kogu Kanadas korraldab reedel, 16. jaanuaril 1981. a. kell 19.30 sõprusõhtu Tartu College'is, 310 Bloor St. W. Kavas lühike loeng ja karastavad joogid.

Juhatus

Wisenthal:
Kanadas 800—1000 natsi sõjakurjategijat

Rahvusvaheline natsi sõjakurjategijate kütt Simon Wisenthal esines möödunud teisipäeval Kanada CBC televisioonisaates, mainides, et Kanada on kujunenud pärast Teist maailmasõda paljudele Ida-Euroopast pärit natsi sõjakurjategijate varjupaigaks. Ta mainis, et need isikud esinevad suurte antikommunistidena kuid tegelikult on osa võtnud süütute inimeste mõrvamisest. Wisenthali arvates on Kanadas 800—1000 natsi sõjakurjategijat, kelledest kolm võetakse esmajärjekorras uurimise alla. Wisenthal ja Kanada kohtuminister Kaplan keeldusid nimetamast nende isikute nimesid, kuid mainisid, et üks neist elab Vancouveris, teine Winnipegis ja kolmas Torontos. Samas saates esinev minister Kaplan mainis, et ta kavatseb võtta tarvitusele uusi abinõusid sõjakurjategijate avastamiseks.

Kindral Alexander Haig USA välisministriks

WASHINGTON — Ühendriikide uueks presidendiks valitud Ronald Regan nimetas oma valitsuse moodustamisel välisministriks kindral Alexander Haig'i, kes oli varem NATO jõudude ülemjuhatajaks Euroopas ning president Nixon valitsemise perioodi viimases faasis Valge Maja staabiülemaks. Mõned demokraatlikku parteisse kuuluvad senaatorid on lubanud senatis Haigi nimetamisele vastupanu organiseerida, süüdistades teda Watergate'i afääri varjamises.

Pühadetervitusi EKN kaudu

saadavad oma sõpradele, tuttavatele ja kõigile kaasmaalastele peale teisal toodud nimekirjas avaldatute veel järgmised isikud:

Aruja, Endel ja Henny
Hänilane, O. perekonnaga
(Beamsville, Ont.)
Kerson, Ants, Stella ja Nora
Lipp, Rudolf ja Riina
Neeme, Sinaida
Puurits, Leo
Sumberg, August ja Helga
Tikenberg, Evald ja Daisy
Tõsine, Tõnu ja Helle
Vellner, Heino ja Elsa.

Jõulujumalateenistused Peetri kirikus

Jõululaupäeval, 24. detsembril peetakse eelmiste aastate eeskujul Peetri kirikus jällegi kolm jumalateenistust. Esimene algab kell 2 p.l., teine kell 4 p.l. ja viimane kell 6 õhtul.

Muusikalises osa on kaastegevad esimesel koguduse pühapäevakooli ja leerieelsete koor Margit Viia juhatusel, kuna viiulisolistiks on Marja-Leena Roos. Teisel on laulusolistiks Õnne Laikve ja viiulisolistiks Marianne Urke. Kolmandal laulab noortekoor „Lootus" Rosemarie Lindau juhatusel, viiulisolist Marianne Urke ja mängib kammerorkester koguduse organisti Inga Korjuse juhatusel. Kõigil kolmel jumalateenistusel teenib koguduse õpetaja praost O. Puhm.

Uganda sai uue presidendi

KAMPALA, Uganda — Uganda presidendiks valiti teistkordselt endine president Milton Obote, kelle diktaator Idi Amin 1971. aastal võimult kõrvaldas. Obote partei võitis äsja peetud valimistel 66 kohta 126 parlamendikohast ning saavutas seega parlamendis absoluutse enamuse. Vastasparteide juhid süüdistavad, et Obote tuli võimule ebaseaduslikult kuna valimised ei olevat toimunud erapooletult.

ARH. ENERI TAULI
JÕULUILLUSTRATSIOON

„Vaba Eestlase" käesoleva jõulunumbri esikülje illustratsiooni on kujundanud ja välja töötanud arh. Eneri Taul.

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

TÕNU TOOME
B.A.Sc., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road,
Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 781-5556, 789-7579,
kodus 489-6709

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1002, Royal Trust Tower
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

TED ROLAND LAAN
advokaat-notar
133 Richmond St. W., Ste 705
Toronto, M5H 2L3
Tel. 364-7072

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
55 University Ave., Ste. 600
Tel. 862-7115
Toronto, Ont. M5J 2H7

OPTICAL STUDIO Ltd.
R. SCHMID, saksa optik
Suur valik euroopa prilliraame:
Zeiss, Rodenstock, Metzler
Spetsialiseerunud contact lenside alal
1586 BLOOR ST. W. 1 tänav lääne pool Dundas'e subway'd
TELEFON 535-6252

RATAS OPTIK

247 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N2
Tel. 465-6251
SOOVITAME PRILLE PARIMAS KVALITEEDIS
KÄEKELLADE MÜÜK JA PARANDUSTÖÖD
TÄIDAME KODUMAISEID PRILLIDE RETSEPTE

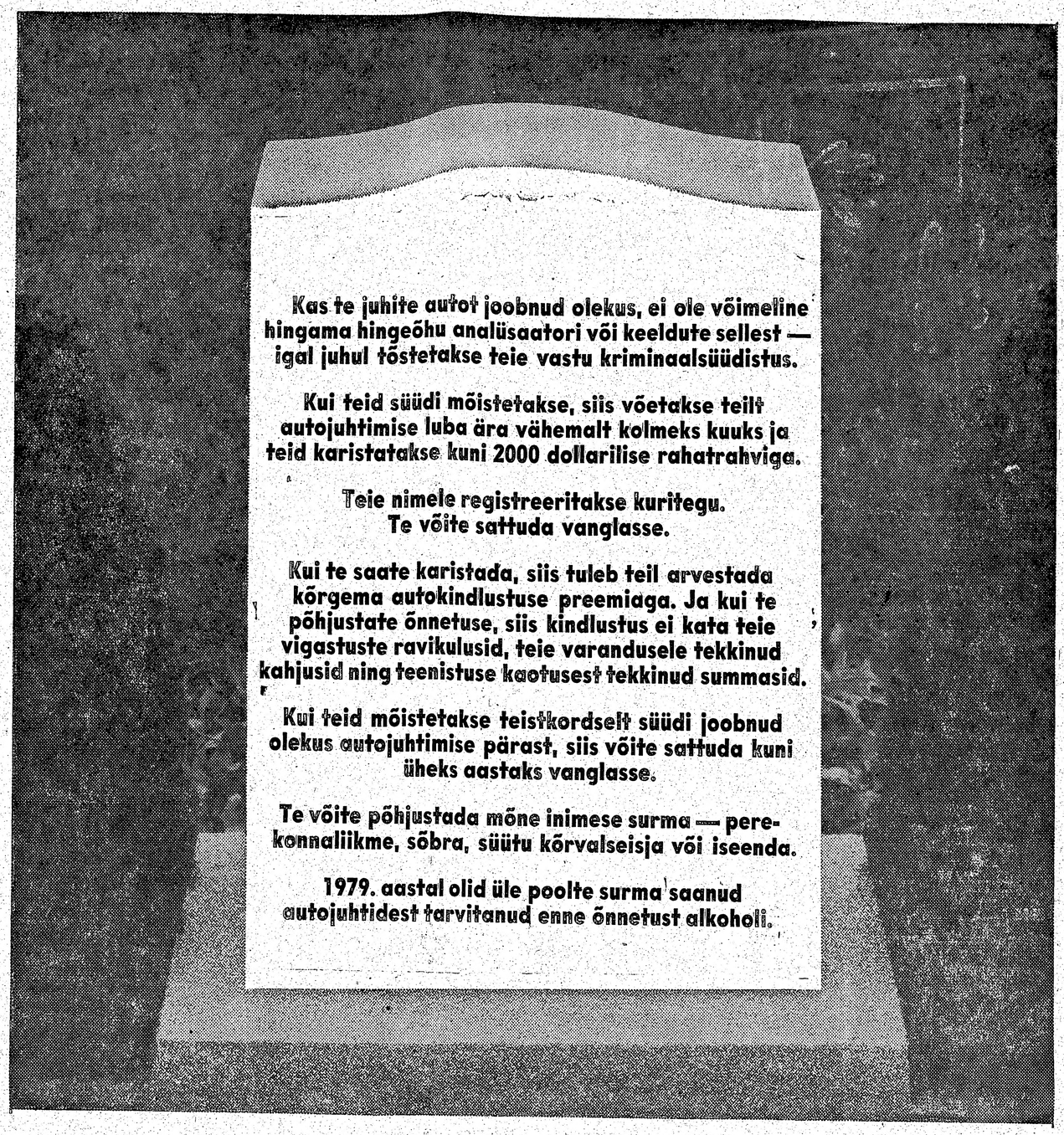

KURVAD FAKTID

IF YOU DRINK, DON'T DRIVE
Kui te joote, ärge juhtige autot

Ontario
Roy McMurtry, Attorney General
Solicitor General
William Davis, Premier

PÜHADE RISTSÕNAD

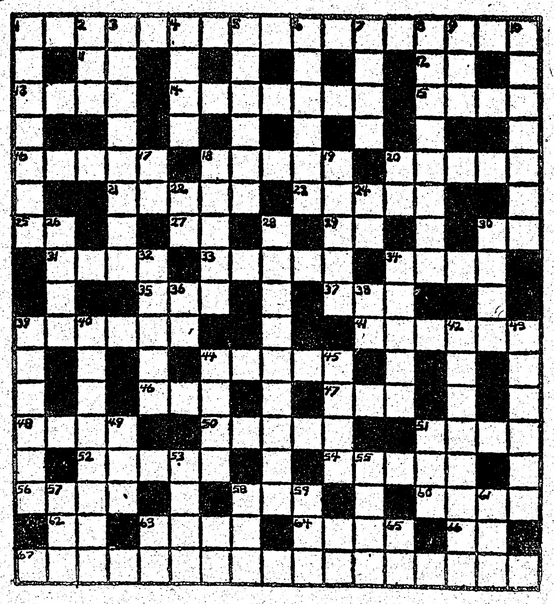

Põikread: 1. Neli sõna ühest Euroopas, 22. . . . -laama — ühe jõululaulust, 11. Mehe tiitli lühend, usundi kõrgem vaimulik, 25. Jõgi 13. Kala, 14. Jeesus . . . soost, 15. Lätis, 27. Noot, 29. Jaatus ühes Häving, 16. Teatud karistus, 18. võõrkeeles, 31. Looma kehaosa, Sirgem, 20. Eksisteerima, 21. Riik 33. Filmikuulsuse eesnimi, 34. . . . koor — lauluansambel, 35. Tee — ladina keeles, 37. Kont, 39. Riik Aasias, 41. Karusloom, 44. Rinnas kantav ehe, 46. Riie, 47. Eessõna, tah. üldist, 48. Antiikaja linn Iraanis, 50. Vajalik õlle valmistamiseks, 51. Parem, 52. Linn Venemaal, 54. Lind, 56. Vorm sõnast põdema, 58. Isa — ühes eesti murdes, 60. Sulgedega loom, 63. Väike veekogu, 64. Kehaosa, 66. Kaksikvokaal, 67. Jõulusündmustikuga näidendid.

Püstread: 1 ja 39. Jõululapse vanemad, 2. Kolm tähte järjestikku, 3. Inimtunne, 4. Trepi osa, 5. Katmata, 6. Peened karvad, 7. Tundetu, 8. Jõulukuuse värv, 9. Alkohoolne jook, 10. Jaapani keisri nimetus, 17. Isiklik asesõna, 18. Järv Venemaal, 19. Mitte kõrge, 20. Tänav Tallinnas, 24. Noot, 26. Jeesuse ema õde, 28. Seal sündis Jeesus, 30. Jäme vorst, 32. Türgi-tatari rahva liige, 34. Koht kuhu pannakse laste jõulukingid, 36. Eessõna saksa ja inglise keeles, 38. Suurvõim, 40. Osa riietusest, 42. Keemiline element, 43. Värsid, 44. Seda on näiteks 25. detsember, 45. Pühadelaual leiduv toit, 49. Majatagune ala, 51. Eespool, 53. Jõululapse häll, 55. Määrsõna, inglise keeles, 57. Kolm ühesugust vokaali, 58. Küsiv sõnake, 59. Põllutööriist, 61. Löögiriist.

Saudi Araabia õlihind tõusis

BALI, Indoneesias — Bali toimunud Araabia õliriikide konverentsil otsustas Saudi Araabia tõsta oma õli hinda 7 protsenti, mis viib Ühendriikides hinna 32 dollarile vaadilt (umbes 38.50 Kanada dollarites). Araabia õliministrite konverentsil valitses Iraagi ja Iraani sõja tõttu pinev õhkkond ning arvatakse, et Saudi Araabia õliminister sheik Ahmed Yamani tegi õlihinna tõstmise konverentsi esimesel päeval teatavaks Araabia riikide vahelise ühtluse ja koostöö säilitamiseks.

EKK muusikavõistlused

Eesti Kunstide Keskuse muusikavõistlused toimuvad laupäeval, 28. veebruaril eeloleval aastal. Võistlused toimuvad mitmes klassis; kusjuures eriklassina on ette nähtud ka luule deklamatsioon. Informatsiooni võistluste kohta antakse Eesti Kunstide Keskusest.

RISTSÕNA Nr. 1048
LAHENDUS

Põikread: 1. Kallas, 6. Pargas, 10. Ligem, 11. Loodus, 12. Oravad, 13. Seliaru, 14. Erus, 16. Uttu, 18. Sale, 19. Rasputin, 22. Maas, 24. Majakas, 25. Ummikus, 27. Teda, 29. Marinaad, 32. Nõus, 35. Erak, 36. Saba, 37. Trikkel, 39. Tagore, 40. Raport, 41. Kleit, 42. Rästik, 43. Direkt.

Püstread: 1. Kelder, 2. Loomus, 3. Alus, 4. Sisenema, 5. Veriora, 7. Adru, 8. Gavotť, 9. Sidrun, 12. Oras, 15. Sarapik, 16. Uurimus, 17. Timut, 20. Asud, 21. Kahar, 23. Asta, 26. Maneerid, 28. Edukalt, 29. Meeter, 30. Raagus, 31. Aare, 33. Salome, 34. Kaatet, 37. Troi, 38. Lati.

Lastejõulupuu Vana Andrese kirikus

Möödunud pühapäeva pärastlõunal toimus Vana Andrese koguduse pühapäevakooli jõulupuu kiriku seltskondlikus ruumis. Noortepere ja vanemad võtsid osa sellest jõulueelsest koosviibimisest, kus kavaline osa oli peamiselt suunatud jõuluvanale kingituste vastuvõtmisel. Ainult Linda ja Liisa Norheimid esinesid neljal käel klaveril, esitades Mozarti klaverisonaadi.

Hoopis ärevust tekitavamaks oli aga esinemine jõuluvanale. Õpetaja A. Tauli tütred, Kairi esines klaveril ja Vaiki laulis, Alex ja Kalju Kurm deklameerisid, samuti Paul Sambla, Lisa Lugus, Hanno ja Raaja Raudsepp. Toomas Orav ja Ester Lääs, mõni noorem aga häbelikult jäi jõulumeest pelgama. Kõik koos aga laulsid ühe ühislaulu.

Jõulumehel oli kingitusi ka vanemaile, õpetaja A. Taul pani oma kingi vastuvõtmisel koguduse laulma, Eneri Taul oli häbilik oma salmi ütlemisel, kuid Helena Villard tänas seda lauluga. Ka kaks pühapäevakooli õpetajat Marta Kivik ja Anita Nippak said kingitusi.

Kunagi oli Vana Andrese pühapäevakooli õpilaspere ligi 50-line, nüüd on see langenud aga madalale nagu kõigis teistes eesti kogudustes.

Rõõmsaid jõulupühi ja õnnerikast uut aastat!

TORONTO EESTI ÜHISPANK

EESTI MAJAS, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

Tel.: 465-4659
465-4650

Ilusaid pühi ja õnnerikast uut aastat sõpradele ja klientidele

soovib

OMA PRESS Ltd.

135 TECUMSETH ST., TORONTO, ONT. M6J 2H2 — TEL. 368-3304

Rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat!

ARTISTIC WOODWORK CO. LIMITED.

Rõõmsaid jõulupühi ja puhkusrohket uut aastat!

soovib

AQUA-MAR MOTEL

555 N. Riverside Dr., Pompano Beach, Florida 33062
Phone: (305) 943-8800

OMANIKUD OSS JA MAIRE RIISMA

Rõõmsaid jõulupühi ja õnnelikku uut aastat vennasrahvale!

SAMPO SAUNA

1413 KINGSTON RD., SCARBORO TELEFON 691-2297
BURKS FALLS, HWY 520, ONT. TEL. 1-705-382-3520

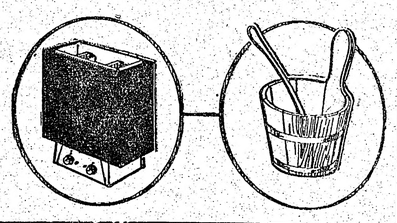

TECHNOGRAPH

Div. of Heino Kasak Enterprises Ltd.

356 McRae Dr., Toronto, Ont. M4G 1T5

SILKSCREEN PRINTING SUPPLIES

Minu sooviks oleks, et rõõmusõnum „Au olgu Jumalale kõrges ja maa peal rahu inimeste seas, kelledest temal on hea meel" kõlaks ka nüüd nagu Petlemmas ning tooks pühade ajal rahu ja armastust kõigile.
Ma soovin samuti, et JEESUSLAPS õnnistaks teid ja teie perekondi ning juhiks teid uude aastasse.

STEPHEN B. ROMAN
Chairman of the Board

DENISON MINES LIMITED
TORONTO, CANADA

Rõõmsaid jõulupühi ja õnnerikast uut aastat!

EESTI MAJANDUSKLUBI KANADAS

RAHULIKKE JÕULUPÜHI JA ÕNNELIKKU UUT AASTAT

Täname kõiki kliente möödunud aasta eest ja
Kohtume jälle uuel aastal
DC-10 LENNUKITEL

FINNAIR

TORONTO	MONTREAL
8 King St. E.	625 President
M5C 1B5	Kennedy Ave. H3A 1K9
Tel. (416) 362-1511	Tel. (514) 282-1173

Soovime vennasrahvale rõõmsaid jõulupühi ja õnnerikast uut aastat!

THE FINNISH PLACE

5463 Yonge St. Willowdale o Finchi lähedal
Telefon 222-7575

JÕULUD ON LÄHEDAL! Kui lähete tegema jõuluoste, siis külastage esimeseks meid.
Meil on kvaliteetsed kaubad. ★ MADE IN FINLAND ★
Klaaskaubad, ehted, küünlad, küünlajalad, mängud, laudlinad, servietid, heliplaadid, jõuludekoratsioonid, mänguasjad jm.

IGASUGUSEID DELIKATESSE JA PAGARI SAADUSI
Tellimised jõulusingile ja muule anda varakult

Avatud alates 9. dets. iga päev 9—9, jõululaupäeval 8—2.

Rõõmsaid jõulupühi,
õnnerikast uut aastat!

Viking BAKERY

A. Tralla & Sons Ltd.

32 Advance Road, Toronto, Ont. M8Z 2T4

Telefon (416) 236-2477

Rõõmsaid jõulupühi
õnne uueks aastaks!

BALTIC BREAD PRODUCTS Ltd.

198-200 GIBSON AVE., HAMILTON, ONT. L8L 6K1

PARIMAT PÜHIKS JA UUEKS AASTAKS!

TORONTO H. Rooneems BAKERY

484 Queen St. W. Toronto, Ont. M5V 2B2 — Tel. 366-1205, 366-3619

Rõõmsaid jõulupühi ja
head uut aastat meie klientidele!

TORONTON SUOMALAINEN OSUUSPANKKI

(TORONTO SOOME ÜHISPANK)

191 EGLINTON AVENUE EAST, TORONTO, M4P 1K1

TELEFON 486-1533

Rõõmsaid jõulupühi ja õnnerikast uut aastat!

MULTIFRAME LIMITED

253 Centre E., Richmond Hill, Ont. L4C 1A7

Telefon 889-7556

RÕÕMSAID JÕULE
JA
ÕNNERIKAST UUT AASTAT!

EXPORT TOOL & WELDING CO. LTD.

5 BRYDON DR., REXDALE, ONT. M9W 4M7

TELEFON 743-7100

PAUL KRIISA

KLOSTERBROT

Rõõmsaid jõulupühi,
õnnerikast uut aastat

DIMPFLMEIER BAKERY LTD.

32 ADVANCE ROAD, TORONTO, ONTARIO M8Z 2T4

TEL.: (416) 236-2477

Rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat toredate talvelõbudega!

DEVIL's ELBOW SKIRESORT

BETHANY, ONTARIO

Säästmise võimalusi tulumaksu arvel

Kalender näitab, et mõne nädala pärast tuleb meil alustada ja harjutada uue aasta numbri kirjutamisega. Kui teie eriti ei taha järgnevatel kuudel jõuluvana mängida tulumaksuametile, siis nüüd on aeg, et istute maha ja teete nende viimaste vanaaasta nädalate jooksul ülevaate oma sissetulekute kohta, mis kuuluvad riigi poolt maksustamisele ja mille kohta tavaliselt maksuametil on ka juba eelinformatsioon olemas.

Aasta lõppjaama lähedus peaks võimaldama üsna täpse ülevaate aasta sissetulekute kohta, mispärast ei peaks olema ka raskusi üksikasjalise plaani koostamiseks ja võimaluste kasutamiseks, et vähendada riigile kuuluvat tulumaksu osa. Teadmatus, hoolimatus ja plaanitus võib aga teile maksta tarbetu tulumaksu kohustuse, mis ületab kogu teie jõulukingituste summa.

Tavaliselt saate posti kaudu kätte tulumaksulehed kas aasta lõpul või isegi järgmise aasta jaanuaris, kui postiteenindus just sellal ei otsusta streikida. Soovitatud majandusplaani koostamiseks ja kasutamiseks olgu allpool toodud mõningad andmed, mis aitavad lahendada sellega seoses olevaid küsimusi. Esimeses järjekorras aga soovituseks, et selle plaani koostamisel võtate abiks oma möödunud aasta tulumaksu deklaratsiooni (T1 General või Short), kuna aine ulatuse tõttu pole võimalik tähelepanu juhtida paljudele eriolukordadele.

ISIKLIKUD MAHAARVAMISED 1980. AASTAL

Põhiline isiklik mahaarvamine $2,890.—. Vanuse mahaarvamine (s.o. 65 a. ja enam) $1.810.—. Abieluline mahaarvamine $2,990 — 460 $2,530.— Laste arvel on mahaarvamised $540.— või $990.— vastavalt vanusele ja laste sissetuleku piiriks, millest algab mahaarvamise vähendamine on vastavalt $1910.— või $2,000.—.

Teiste sõltlaste mahaarvamise ülemmääraks on $990.—.

Dividendide, intresside, pensionide jne. osas kehtivad senised ülemmäärad.

Kui lõpuks peale kõiki lubatud mahaarvamisi jääb püsima maksustatava summana (taxable income) $1,812.— või vähem, siis föderaalset tulumaksu üldse ei tule tasuda. Ontarios ka mitte provintsiaalset osa. Kui aga maksustatavaks summaks jääb $1,813.—, siis Ontarios tuleb selle ühe dollari arvel tasuda tulumaksu üle $90.—, või mõningal juhul üle saja dollari.

Käesoleval aastal on Ontarios üheks erandiks pensionäridele „Ontario Tax Credit'i" elimineerimine, kuna olete juba taotlenud vastavat toetust (grant), mis kokku annavad teile kuni $550.—. Siinjuures olgu veel meenutatud, et kui Ontarios üks abielupool ei ole veel 65 aastane ja omab seejuures suurema maksustatava sissetuleku, siiski „credit'i" asemel tuleb vanema arvel taotleda toetust (grant'i).

SÄÄSTETAVAD MAHAARVAMISED.

Kuna kalendriaasta on jõudmas lõpule, siis vastavate sammude realiseerimise huvides jagan aluseks olevad säästetavad mahaarvamised kahte liikkonda, s.o. esiteks need mis kuuluvad rakendamisele ilma viivituseta, s.o. käesoleval kalendriaastal ja teised, kasutatavad ka järgmise asta esimesel kahel kuul.

Lähtudes seisukohast, et samasisulised soovitused võivad olla aluseks ka järgmisel aastal, siis järgnevad read hõlmavad laiemat pinda, kui ainult käesoleva aasta viimaseid nädalaid.

KALENDRIAASTAL SÄÄSTVAD MAHAARVAMISED

a) **Annetused heategevaks otstarbeks.** Kui aasta kestel olete oma annetustega, mis kännavad sellisena tunnustatud numbrit, koos oma kirikumaksudega jõudnud kusagile $100.— lähikonda, siis tavaliselt teie kasutate standardina lubatud $100.— mahaarvamist. Kui teie nüüd oma arvutamisega olete jõudnud piirile, kus peate ühe dollari pealt, nagu eelpool kirjeldatud, maksma üle $90.— tulumaksu, siis kas ei ole mõtet maksta heategevaks otstarbeks summa mis ületab standardina kasutatava piiri, mis on tegelikult ju ainult teie tulumaks.

Eesti Sihtkapitali Kanadas kaudu on teil võimalus suunata oma panus näiteks eesti noorte organisatsioonide, Eestlaste Kesknõukogu või Eesti Liit Kanadas tegevuse heaks. Eestlaste puhul vaevalt oleks siin põhjust mainida annetuste ülemmäära piire aastas.

b) **Canada Savings Bondidelt** on intressid arvatavasti käesoleva aasta novembris juba kupongide näol rahaks vahetatud. Siin on aga võimalus edaspidi sobivuse korral osa muuta rahaks alles järgmise aasta jaanuaris.

c) Kui teie ise või ka teine abielupool ei oma maja, või ei ole seda omanud viimase aasta kestel, siis võite teha kumbki, kui mõlemad omate sissetuleku, $1,000.— majaostuplaani kontributsiooni (RHOSP). Tähtpäev selleks on nüüd 31. dets.

d) Kui olete otsustanud abielluda näiteks 1. jaanuaril, või ka hiljem jaanuaris, siis on teil suur tulumaksu sääst, kui abiellute selle asemel mõnel ajal detsembris. Nimelt mees ei saa naise arvel teha mingeid mahaarvamisi kui viimase sissetulek on $2,990.— või enam. Need kitsendused kehtivad aga ainult aja kohta sissetuleku osas mis saadud abielu kestel. Abiellumine aasta lõpul võib mehel säästa tulumaksu $1,000.— või enam.

e) Käesoleval ajal on selle aasta kohta liiga hilja rääkida perekonna juurdekasvu plaanidest. Kuid ka lapse sünd aasta lõpukuudel annab soodsamaid mahaarvamisi.

f) Kui tegelete aktsiate ostu ja müügiga, siis mõnedelt aktsiatelt aastas kõrget kasumit saades, võite seda vähendada mõne lootuseta investeerimise müügi näol kaotusega.

g) Kui olete ostnud välisvaluutat, siis olgu teadmiseks, et müügi korral esimene $200.— kasumist (capital gain) on tulumaksust vabastatud.

h) Vabakutselistele ja tootmis- või ärialal tegelevatele aitab vähendavalt kaasa enne tegevusaasta lõppu kapitaalsete ostude tegemine (auto, masinad, mööbel jne.), mis on amortiseeritavad kogu aasta arvel.

i) Annetused Kanada tunnustatud poliitilistele parteidele annavad osalisi mahaarvamisi.

SÄÄSTUD JÄRGMISEL AASTAL

Kõige populaarsemaks tulumaksu vähendamise vahendiks viimastel aastatel on olnud registreeritud erustuse säästuplaani (Registered Retirement Savings Plan — RRSP) kasutamine, kuhu võib eelmise aasta arvel „teenitud" sissetulekust esimese kahe kuu jooksul sissemakse teha. Selle küsimuse kohta on allakirjutanu poolt avaldatud eraldi üksikasjalisemad artiklid. Siinjuures olgu vaid mainitud, et seda võimalust saab viimast korda kasutada aastal, kui olete jõudnud 71 aasta ikka. Teenitud sissetulek on eelpool märgitud jutumärkides, kuna käesoleval juhtumil on see mõiste tunduvalt avaram, kui tavalises käsitluses.

Küsimuseks on aga, kas selle mooduse kasutamisel on põhjust viivitada ja lükata tähtaja viimastele päevadele. Tundub, et tähtaja viimastel päevadel võidakse teile hulgaliste pakkumiste tõttu vähemat kasumit pakkuda teie investeerimiselt, kui seda saaksite varema lepingu korral.

Teiseks võimaluseks on „Income Averaging Annuity Contract", mida on võimalik sõlmida samuti eelmärgitud tähtpäevani. Siin tuleb aga pidada meelest, et seda saab kasutada vaid selleks otstarbeks tunnustatud summadelt, s.o. mitte mingil juhul tavalisest palga sissetulekust.

Valides eelpoolsetest võimalustest teile sobivad, võite mõnel juhul end vabastada hoopis tulumaksu maksmisest, või selle vähendamisega end viia protsentuaalselt madalamasse maksjate liikkonda.

E. Soomet

Soome piiskop soovitab noorelt abiellumist

KUOPIO — Kuopio piiskop Paavo Kortekangas loodab, et noored võiksid tõeliselt sõlmida oma abielusid suhteliselt noortena, kuna ühiskonnas on olnud sellesuunalisi muudatusi. Samal ajal ta leidis, et ka seksuaaleetikas on olnud muudatusi.

Tänapäeva naine on majanduslikult olenematum mehest kui varem. See on mõjutanud ka kergemini abielulahutuste alustamist, tihti on ka alustajad naised. Naine ei taha enam olla allaheitlik naisterahvas, kes peab kõiki kannatama mida ta varem oli sunnitud tegema perekondlikel ja majanduslikel põhjusil, kuna ta oli olenev mehest.

Rasedust vältivate vahendite areng ja üldiselt lai levik on piiskopi arvates põhjuseks, et seksuaalne side abielus ei ole enam sama kui oli varem. Selgesti märgatav vaade moraalile on muutunud piiskopi arvates abieludes üldiselt rohkem keskealiste, vanade ja päris vanade hulgas. Kuna läänemaailma ühiskond pole ainult seksuaalelu jaatav, vaid sellest sageli küllastunud, on see kõik mõjutanud seda, et seksuaalsuse ja abielu sidumist teineteisega paljudes ringkondades juba iganenuks peetakse, märkis piiskop Kortekangas ja lisas, et kirikul tuleb tunnistada, et ta pole õigesti arvestanud muutuvate olukordadega. Selles osas tuleb olla realistlik ega mitte lähtuv mingist kinnisilmsest idealismist. Piiskop soovis ka sellekohast seisukohavõttu kõigi kiriku töötegijate õpetamisel.

Rõõmsaid jõulupühi ja õnnerikast uut aastat!

GM
REIN KOPPEL
CHEVROLET • OLDSMOBILE
ROBERTSON MOTORS LTD.
1555 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONT. M4J 1N7
TELEFON 466-1135

Rõõmsaid jõulupühi ja õnnerikast uut aastat!

SWEDISH FURNITURE HOUSE

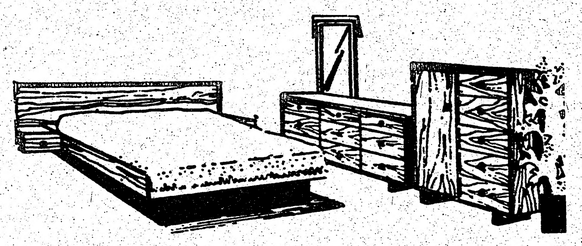

Riiulid, magamistoa-, elutoamööblid, lambid jm.
Suletekid ja tekkide katted jm.
Avatud: esmasp., teisip., neljap., reedel 9—9, kolmap., laup. 9—5
PALJUD ESEMED VÄLJAMÜÜGIL
Astuge sisse ja vaadake ringi!

Nolte
SWEDISH FURNITURE HOUSE
495-6016

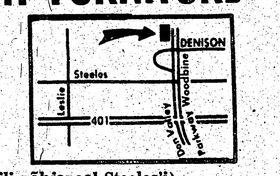

7498 Woodbine Ave. (½ miili põhjapool Steeles'i)
Markham, Ont. L3R 1A8

KARL KUUSIK

Pääs põrgust

4.

„Siin on teie Nõukogude väljasõiduviisa," ütles ta. „Slava" lahkub homme kesköö!."

Ta rääkis eesti keelt. Ta kõnelemine oli kiire ja reetis ühe meie saare murrakut.

Mees tundus mulle kuidagi tuttav. Olid need ta rahutud heledad juuksed, mis ta laubale vajusid või ta külmad hallid silmad — kuid mul oli tunne et olen teda kuskil varem näinud. Aga kus? Võib-olla meenutas ta mulle vaid kedagi.

Kuigi ta nägu oli rahulik, olid ta liigutused kiired ja ta kõnetempo rutakas. Kõnelemisel zhestikuleeris ta oma parema käega just nagu rõhutades oma sõnu, kuid ta vasak käsi jäi sügavale pika nahkmantli taskusse varju.

Tal näis olevat kiire ja ta viitas uksele ruumi tagumises osas.

„Te pääsete siitkaudu hoovi," ütles ta ja avas mulle ukse.

Läksin trepist alla ja üle munakivisillutisega hoovi oma pargitud auto juurde.

Eriline NKVD pass oli mulle selleks antud, et ma vana kindluse, sisehoovist, mis pärines 13. sajandist ja oli taanlaste poolt ehitatud, välja pääseksin. Ma näitasin oma passi ette valvuritele ja raudvärav mu ees avanes.

Kui ma sõitsin mööda vanalinna kitsaid tänavaid, märkasin ma et üks auto mulle kiiresti järele sõitis. Auto möödus minust ja pöörast ennast mulle teele ette. Instinktiivselt olin ma auto üle tänavakurvi tõmmanud ja peatusin. Võõrast autost hüppas kiirustades välja mees ja hakkas minu auto poole jooksma.

Mu süda jäi seisma kui ma mehe ära tundsin.

„Jah, ma olen Hartman," ütles ta. „Kuulake nüüd tähelepanelikult. Ärge minge „Slava" pardale. See laev läheb Leningradi, mitte Soome ja kõik selle laevaga reisijad viiakse edasi töölaagritesse. Ärge homme õhtul üldse välja minge, jääge koju. Järgmisel õhtul aga minge koos oma perekonnaga sadamasse, laevale, mis läheb Rootsi. Saabuge sadamasse tund aega pärast laeva ametlikku väljasõidu aega." Ta märkas mu ilmset segadust ja ütles: „Ärge muretsege, laev ootab kai ääres. Aga kui midagi peaks siiski viltu minema, siis unustage kõik, mis ma praegu teile ütlesin."

Pikkade ülekuulamisööde hirm ja ahastus meenus mulle. Ma teadsin, et nendest inimestest ei või kedagi usaldada. Ja see, kes minuga praegu rääkis, oli nendest kõikidest kõige kardetavam. Senini olin ma osanud nende käitumist ette arvestada, see käis tavaliselt tuntud kommunistliku valemi järgi, kuid see, mis praegu juhuts, oli väljaspool tavalist mustrit. Kõigi poolt kardetud mees ja mängib minu päästjat! Nähtavasti on see nende tipptrikk, et minust lahti saada, ütles mulle mu mõistus.

„Mispärast te seda teete?" küsisin. „Mul ei ole midagi üles tunnistada. Ma ei saa teie heaks midagi teha."

„Te ei võlgne mulle midagi," vastas ta.

„Aga te ise käskisite mul „Slavaga" ära sõita?"

„Ma tegin seda. Minu tööruumi seintel on kõrvad. Tehke nüüd nii nagu ma praegu teile ütlesin ja lootke, et õnne on teiega."

„Viisa, mis te mulle andsite, ütleb ‚Soome'," kogelesin.

„Jätke see minu hooleks," ütles ta kannatamatult. „Hoolitsege selle eest, et kõik teie teised reisipaberid oleksid korras õhtuks, siis ei hakata teid kahtlustama plaanide muutmises." Tekkis paus, siis lisas ta kiiresti: „Ma olen sel õhtul sadamas." Nii koguka mehe jaoks liikus ta väga osavalt ja kiiresti, hüppas autosse ja kadus ümber tänavanurga just nagu viirastus ööpimedusse.

Mu naine jooksis mu käte vahele niipea kui ma olin koju jõudnud. Ta oli jällegi kogu öö mind oodanud.

„Ma näen su silmadest, et täna on sul head uudised", ütles ta. „Kas mul on õigus?"

Ma ei olnud talle kunagi täpsalt jutustanud ülekuulamiste käigust, esiteks ei soovinud ma teda asjata häirida, teiseks aga oli mul esimese ülekuulamise ajal võetud allkiri dokumendile, mis kõlas järgmiselt: „Mind on hoiatatud mitte midagi avaldada oma külaskäikudest NKVD peakorterisse." Mary oleks seda nagu aimanud ja ta ei esitanud mulle kunagi küsimusi.

Täna aga jutustasin ma talle Hartmani nõuandest, kuna ta intuitiivselt seda oli aimanud. Mary arvamine oli, et Hartman on „redis" ja püüab meid tõemeeli aidata. „Me peame teda usaldama," kordas ta jälle ja jälle. „Me lihtsalt peame!" Tema suur lootus ja optimism aitasid mind paremini kanda ooteaja agooniat, kuid ometigi ei suutnud Mary optimism mind veenda.

Ma teadsin, et venelased ei põrka ühegi asja eest tagasi ja et nad panevad kõik rattad mängu, et oma võimusse saada ühte endist valitsuse ametnikku, eriti niisugust, keda välismaal tuntakse ja kes on abielus ameeriklannaga. Nad on võimelised esile kutsuma olukorda, mis näitab mind halvas valguses, nad lasevad mul meelega astuda mõne illegaalse sammu ja kõrvaldavad mind siis nii vaikselt kui võimalik. Kui aga hiljem keegi juhtuks järele pärima, siis on neil hea ette tuua minu eksitust. Nii pidasin ma seda kõike ikkagi ainult peeneks trikiks, lõksuks, mille uks kinni langeb päris viimasel minutil, arvatavasti siis kui me juba oleme laevapardal. Nad muidugi püüavad vältida tunnistajaid. Sobivaim paik neile oleks meie kabiin. Siis aga oleks liiga hilja, Mary ei saaks enam protesteerida ja kui ta hakkab mind taga otsima ameerika konsulaadi kaudu Rootsis, siis võivad nad ette tuua mu viisa, kus selgesti seisis „Soome" ja mitte „Rootsi". Kõik mis minuga aga edasi juhtub, sõnastatakse kui „kahetsusväärne õnnetus".

Kaks asja lohutasid mind. Esiteks see, et ma olin ülekuulamistel vastu pannud. Ma polnud neile midagi andnud, isegi mitte rahuldust, et ma kokku varisenud oleksin. Kuid tähtsaim muidugi oli see, et nii venelased kui mina nüüd töötasime sama sihiga — aidata Mary koos lastega välja põrgust. Hartman oli ütelnud, et ta on sadamas. Selles polnud mul põhjust kahelda. Hartmanist ja teistest temataolistest jatkub kõikjale — tänavaile ja majadesse, restoranidesse ja teatritesse, sadamaisse ja laevapardaile. Jah, Hartman tuleb muidugi sadamasse. Kuid ükskõik mis minuga juhtub kas sadamas või laeval, on tähtsusetu, peaasi on, et lapsed ja Mary välja pääsevad vabasse maailma.

Järgnevad 48 tundi olid minu elu pikimad. Kõik jäi Mary hooleks — pakkimine, laste sõiduvalmis seadmine, kogu korteri sulgemine nii lühikese aja jooksul. Mina läksin linna, käisin ühest valitsuse asutisest teise ja hankisin mitmesuguseid lubasid ja tunnistusi, mis kõik meie ärasõiduks vajalikud.

Esimese päeva õhtul oma perekonna juurde tagasi jõudes olin ma väga deprimeeritud. Me olime kodunt lahkunud ja sõprade pool peavarju saanud. Me arvasime, et nii on kindlam. Kahjuks ei saanud me meie pabereid korda ajada, kuigi Hartman seda oli soovitanud, et vältida kahtlusi nagu ma ei kavatseks „Slavaga" öösi ära sõita. Mitmed politsei rapordid ja tulumaksulehtede ärakirjad polnud kohale jõudnud ja ma teadsin, et ilma nendeta ei lasta kedagi maalt välja. Minu naine oli rahulik, temast otsekui hoovas kindlust ja rõõmu. Ka lapsed olid süütult õnnelikud kui ma neile head ööd soovisin. See tõstis ka minu nullpunkti jõudnud meeleolu.

Kui kesköötund hakkas lähenema, jalutasin ma närviliselt toas edasi-tagasi ja kuulatasin igat väljaspoolt tulevat heli. Mu süda oli raske ja ma käisin mitu korda oma magavaid lapsi vaatamas, poeg Lembit oli 6. ja tütar Mairi 4. aastane. Nad magasid ema kõrval rahulikult. Kui ööpimedus päeva eest taganema hakkas, vajusin ma rahuti se unne.

Minu naise usk Kõigevägevama abisse inspireeris ka mind ja järgmisel hommikul olin ma valmis jälle ametiasutiste uksi kulutama. Hilisel pärastlõunal, paar tundi enne laeva ärasõitu, olid mul lõppeks kõik vajalikud dokumendid käes, iga üksik neist venelaste poolt kinnitatud, kuna ainult nende allkiri muutis dokumendid legaalseiks.

(Järgneb)

Rõõmsaid jõulupühi ja õnnerikast uut aastat soovivad

Eesti Võitlejate Ühingute Liit Kanadas

Toronto Eesti Võitlejate Ühing

Hamiltoni Eesti Võitlejate Ühing

Montreali Eesti Võitlejate Ühing

Ottawa Eesti Võitlejate Ühing

Rõõmsaid jõulupühi ja edurikast uut aastat!

SIHTASUTUS „VÕITLEJA"

Toronto Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, M4K 2R6

Parimat pühiks ja uueks aastaks!

I. PIRSO LTD.

866 Avenue Road, Toronto M5P 2K3

Telefon 483-8917, 483-8511

SHELL SERVICE

Mike Pazek Shell Service Centre

2499 Bloor St. W. (Jane & Bloor) Toronto, Ont. M6S 1R4

Tel. 762-9201

Rõõmsaid jõulupühi ja õnnerikast uut aastat!

Poko's Meat & Delicatessen

767 Mt. Pleasant Rd. — Telefon 488-2078

Häid pühi ja head uut aastat eestlastest sõpradele!

CUSTOM DOORS & WOODWORKING

KARLIS LOTE

104 Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y6

Tel. 223-7117

Safety Council'i „pühadetervitus"

Canada Safety Council on koostanud graafiku vere-alkoholi väljaarvestamiseks, millega soovitatakse inimestel tutvuda enne kui nad pühadejooke maitsevad. Alkoholi protsent inimese veres näitab kuivõrd inimese autojuhtimise võime on vähenenud.

Et väljaarvestada alkoholi osa veres on antud järgmised juhised:

1) Loe oma jooke arvestades, et 1 segatud jook on võrdne 1,5 untsile alkoholile, 3 untsile veinile või 12 untsile õllele.

2) Kontrolli Blood Alcohol Chart'i, kus jookide arvu ja kehakaalu ristumiskohal leidub vere-alkoholi protsendimäär.

3) Lahuta sellest numbrist alkoholi promillid, mille su keha on kasutanud teatud tundide jooksul, mis on möödunud esimesest joogist. Nii tuleb pärast esimest tundi mahaarvestada 15 promilli, kahe tunni järel 30, kolme tunni järel 45 promilli jne. tabelis olnud jookide ja kehakaalu ristumiskohas olevast promillide määrast.

Näiteks 150 naela raskune mees, kes on joonud 4 segatud jooki, omab veres 116 promilli alkoholi; pärast kolme tundi võib ta kaardi kohaselt maha arvestada 45 promilli, mis jätab alles 71 promilli. Autojuhtimisele võib aga asuda alles siis, kui vere-alkohol on alla 80 promilli.

Kehakaalust oleneb väga palju inimese vastupanuvõime. Kui 100 naela raskusel mehel annab üks segatud jook vere-alkoholi 43 promilli, siis 250 naelasele mehele annab see ainult 17 promilli. Nelja joogi järel on 100-naelasel mehel veres 174 promilli alkoholi, kuna 250-naelasel on ainult 70 ja ta võib täiesti lubatult oma autot juhtida

Sellejuures on arvestatud, et segatud jookide puhul arvestatakse 40-kraadilise alkoholiga, kui aga kasutatakse kõrgemakraadilisi jooke, siis arvestatakse need kahekordselt.

Kanada kriminaalseaduse paragraaf 236 alusel on kuritegu autot juhtida kui alkoholi osa veres ületab 80 promilli. Esimene karistus võib olla kuni $2000 ja mitte vähem kui $50 või 6 kuud vangistust. Teine karistus võib tuua vanglakaristuse kuni 1 aasta ja mitte vähem kui 14 päeva. Korduvad eksimused aga võivad tuua karistuse kuni 2 aastat ja mitte vähem kui 3 kuud ja võivat kaasa tuua ka juhtimisloa ära võtmise.

Rõõmsaid jõulupühi ja õnnelikku uut aastat!

S. LINHOLM Ltd. - Realtor

Tel. 486-7752

Parimat pühiks ja uueks aastaks!

City Flowers

2091 DANFORTH AVE. (Woodbine lähedal)
TORONTO, ONT. M4C 1K1
TELEFON 699-9691

Rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat!

Broadview Delicatessen

141 Danforth Ave. (Broadview j.) Toronto M4K 1N2
Tel. 465-9905

Poko's Meat

376 College Street, Toronto, Ont. M5T 1S6
Tel. 922-1300

NORTHRAND FOODS LTD.

10144 Weston Rd. R.R.2. Woodbridge, Ont.
Tel. 832-1525

Rõõmsaid jõulupühi, õnnelikku autosõitu uuel aastal!

HOGAN GM

Chev Olds Limited

5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9 291-5054

PAUL JUTTUS

MÜÜK JA RENTIMINE

Tel. 291-5054, kodus 423-5716

HÄID PÜHI JA ÕNNELIKKU UUT AASTAT!

kõikidele meie klientidele

soovib tänumeeles

Finn Fashion Shoes

Telefon 487-4085

773 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto, Ont.
M4S 2N4

ELSA ja HERBERT PEES

Rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat!

HAAVANIIT'S SPRINGMOUNT NURSERIES & LANDSCAPING LTD.

R.R. 5, OWEN SOUND, HWY 21/6, ONTARIO, N4K 5N7
TEL. 519-376-2080

Rõõmsaid jõulupühi vennasrahvale!

Õnne uueks aastaks!

The Lapland Shop

2420 Lawrence Ave. E.
Scarboro, Ont. M1P 2R5
Telefon 751-3201

Rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat!

GARDENIA

FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8

Tel. 466-1951 või 466-1502

Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstkäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahktööd, puunikerdused, keraamika.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

Rõõmsaid jõule ja head uut aastat!

H. LATER & Co. Ltd.

„INSURANCE"

Nr. 95

RÕÕMSAID JÕULUPÜHI
JA
HEAD UUT AASTAT!

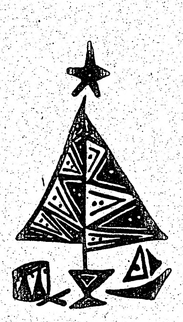

MURRAY E. NEWBIGGING
MATUSEBÜROO

M. Wayne Hamilton
Funeral Director

733 Mount Pleasant Rd. Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)

Helistada tel. 489-3811 ● 489-8062

Rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat!

THE
RALPH
DAY
FUNERAL
HOME

180 DANFORTH AVE., TORONTO, ONT. M4K 1N1 — TEL. 463-3870

Funeral Director L. D. McBride

Parimat pühiks ja uueks aastaks!

YONGE MEMORIALS LTD.
NIGUL VIRRO

2044 Yonge St., Toronto, Ont. M4S 1Z9
Tel. 487-2147

Häid pühi ja õnnerikast uut aastat vennasrahvale!

SCANDIA DELICACIES
2079 Yonge St., Toronto, Ont. — Telefon 489-0162

Jõulutervitus Kanada eestlastelt

Soovides oma lähematele sõpradele, tuttavatele ja kõigile kaasmaalastele üle maailma rõõmsaid jõulupühi ja kõigi lootuste ning soovide kordaminekut uuel, 1981. aastal, toetame sellega ühtlasi Eestlaste Kesknõukogu Kanadas poolt tehtavat Rahvuslikku tööd.

Eesti Vabariigi konsulaat Kanadas — aupeakonsul Ilmar Heinsoo abikaasaga
Eestlaste Kesknõukogu Kanadas
Eesti Võitlejate Ühingute Liit Kanadas
Eesti Sihtkapital Kanadas
Eesti Abistamiskomitee Kanadas
Eesti Skautide Malev Kanadas
Sihtasutus Eesti Päevad Kanadas
Sihtasutus „Võitleja"
Eesti Ohvitseride Kogu Kanadas
A/S Eesti Maja Torontos
Eesti Etnograafiline Ring Kanadas
Eesti Kunstnike Koondis Torontos
Hamiltoni Eesti Võitlejate Ühing
Hiidlaste Selts
Eesti Pensionäride Klubi Montrealis
Eesti Pensionäride Klubi Sault Ste. Maries
Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoor
Montreali Eesti Võitlejate Ühing
Montreali Eesti Jaani Kogudus
E.E.L.K. Vancouveri Peetri Kogudus
Eesti Pensionäride Ühing Vancouveris
Saarlaste Ühing Torontos
Sault Ste. Marie Eesti Selts
Soome-Eesti Maja Naiskoor Sault Ste. Maries
Thunder Bay Eesti Selts
Toronto Eesti Meeskoor
Toronto Eesti Selts
Vancouveri Eesti Selts
Võrulaste Koondis Torontos
Eesti Kirjanike Kooperatiiv Estoprint Ltd.
E. Kuris Willow Farm Nursery
Hillside Landscape Gardening — M. Lepik
Nostra Domus Co. Ltd.
Toronto Eesti Ühispank.

A

Aarend, Linda (Burlington, Ont.)
Aasma, Alfred ja Erika (St. Catharines)
Aavik, Helmut abikaasaga
Albo, August ja Helga (Sault Ste. Marie)
Ale, Arthur ja Margarete
Allas, Toivo ja Tiina (Vancouver)
Alpert, Erna
Altosaar, Arnold ja Ella (St. Catharines)
Altosaar, Erik, Leena ja Mark
Altosaar, Heino perekonnaga (Montreal)
Ani, Elmar (Montreal)
Ardam, Karl abikaasaga
Areneem, Ida
Arro, Karl abikaasagá
Arus, Hans J.
Aruvald, Lydia
Avandi, August ja Leida
Avarlaid, Voldemar ja Helene
Avi, Jakob ja Ada

B

Blumberg, Evald
Brambat, V. (Ottawa)

D

Demchuk, Konstantin

E

Eerme, Hilda
Ehasalu, Heiki ja Helmi
Ehrstein, Maria
Ehvert, Sven perekonnaga
Eilau, John ja Helju (Vancouver)
Epner, Bernhard ja Linda
Epner, Mati perekonnaga
Erickson, Arne perekonnaga
Ester, J. perekonnaga (Hamilton)

G

Gering, Evald ja Virve
Grunau, Adele
Gustavson, Anton ja Rosalie

H

Haabniit, August ja Anni
Haberkorn, Werner
Haljaste, Annette
Hansen, Mihkel ja Helmi
Harris, Salme (Barrie, Ont.)
Heinsoo, Edgar (Montreal)
Hiir, Toivo ja Tiina perekonnaga
Himma, Arnold perekonnaga (Hamilton)
Hindre, Maria
Hion, Jaan abikaasaga
Holsmer, R. perekonnaga
Homits, Leida ja pere
Hubel, Vello ja Nelly lastega
Hurt, Tõnis ja Malle
Hõbe, Rein abikaasaga (Royal Beach)
Hütt, August.

I

Ilmjärv, Ella
Ilves, Herman
Irs, Albert ja Ellen

J

Jaanimägi, August ja Ludmilla
Jaanus, Eric ja Helgi (Kitchener)
Jesmin, Lembit ja Agnes (Florida)
Joala, Nelle (Sault Ste. Marie)
Joasaare, Mart ja Linda
Joasalu, Andres ja Saima (Vancouver)
Joselin, Lembit
Juhani, Leo ja Silvia (Edmonton)
Juhanson, Juhan perekonnaga
Jurs, A. ja M. (Brantford, Ont.)
Juske, Liis
Jõgi, Kalju ja Astrid
Jürisson, Otto ja Akte (St. Catharines)

K

Kaarna, August (Burnaby, B.C.)
Kahro, Leonhard ja Ellinor (London)
Kajaste Vello ja Helmi (Hamilton)
Kala, August ja Agnes
Kalbus, A. (Vancouver)
Kaldma, Väino perekonnaga (Sault Ste. Marie)
Kalkun, Emilie (Windsor, Ont.)
Kallaste, Enno ja Maie (Lindsay, Ont.)
Kallip, Ulrich ja Aino (Niagara Falls)
Kalm, T. perekonnaga
Kangro, Kristjan abikaasaga
Kann, Leo ja Reet
Karu, Arnold
Karuks, Aliide
Kasak, Lana
Kasemets, Adele
Kask, Alfred
Kask, Leida
Kask, Silver ja Maie perekonnaga
Kass, Artemi ja Iida
Kauküla, Richard perekonnaga
Kaunismaa, Marta
Kaunismaa, Olev perekonnaga
Kaunismaa, Sulev-Valdur perekonnaga
Kelder, Alfred
Kess, Nelly
Kess, Otmor abikaasaga
Kesamaa, Juhan
Kiilaspea, August ja Leida
Kiilaspea, Paul
Kikas, Meinhard ja Erika
Kilk, Gustav ja Marie
Kimmel, Avo (Ottawa)
Kivi, Hans abikaasaga
Kivilo, Harri, Maimo ja Mehis
Kivinuk, Johannes ja Marta
Klaas, J.
Kolk, Lembit abikaasaga
Koobas, Leo ja Elsa (Mississauga, Ont.)
Kook, Uno ja Linda
Koplus, Karl ja Alma
Koppel, Melitta (Montreal)

Rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat!

Soome joogid teie pühadelauale

FINLANDIA
SOOME VODKA

LAKKA
LIKÖÖR

Peenemaitselised veinid, õlled ja viinad Austriast, Saksamaalt, Prantsusmaalt, Hispaaniast, Bulgaariast, Jugoslaaviast, Ungarist ja Tshehhoslovakkiast.

GYAKI AGENCIES
1579 Bloor St. W. Toronto M6P 1A6 — Tel. 531-9946

PULMAD ☆ PEOD JA BALLID ☆ KOJU TOOMINE

Rõõmsaid jõulupühi ja lõbusat uut aastat!

SIPCO FUEL OIL LTD.
83 SIXPOINT RD. TORONTO, ONT. M8Z 2X3
TELEFON 232-2262

Rõõmsaid jõulupühi
head uut aastat

EESTI KARUSNAHATÖÖSTUS
LEE FURS
707 Mt. Pleasant Rd. Toronto, Ont. M4S 2N4
Tel. 483-6851

Häid jõulupühi ja head uut aastat!
ANNETTE BAKERY
Eesti pagari- ja kondiitritööstus
45 Algie Ave., Toronto, Ont. M8Z 5J9 255-6791

Häid pühi ja õnne uuel aastal!
PARKWAY BAKERS LTD.
127 MANVILLE RD. UNIT 14, SCARBOROUGH, ONT. M1L 4J7
TEL. 751-9066

Parimat pühiks ja uueks aastaks!
FUTURE BAKERIES
739 Queen St. W. Toronto, Ont.
Telefon 368-4235

RÕÕMSAID JÕULUPÜHI

JA

HEAD UUT AASTAT!

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD.
Tel. 924-1408

THOMAS L. MORRISON
President

TIP TOP AUTO COLLISION
3323 Danforth Ave., Toronto,
Ont. M1L 1C5 • Telefon 699-6976

Rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat vennasrahvale!

Follis Garage & Auto Body
165 GEARY AVE., TORONTO, ONT. M6H 2B8
TEL. 536-2135

K. & M. HOTARI

Rõõmsaid jõulupühi ja õnnerikast uut aastat meie eesti sõpradele ja klientidele

soovib

PETIT PARIS
CAKE & COFFEE SHOP INC.
2384 BLOOR ST. WEST, TORONTO, ONT. M6S 1P5
TELEFON 769-9881

PROUA JA HÄRRA ERIC NAUS

Häid jõulupühi ja head uut aastat!

SEAWAY MEAT MARKET
1960 QUEEN ST. E., TORONTO M4L 1H8 TEL. 691-2861

FRED FRITZ

Jõulutervitus Kanada eestlastelt

Kori, Rein ja Urve
Krabi, Felix ja Ly
Kreem, Robert ja Mai
Korp, Hedvig
Kraav, Olga perekonnaga
Kristal, Paul abikaasaga
Krug, Albert ja Magda (Vancouver)
Kruus, Evald (Thunder Bay)
Kruus, Peeter (Ottawa)
Kukk, Arnold ja Lore
Kull, Linda
Kull, Boris ja Ella (Mississauga)
Kumm, Ella
Kungla, Elna
Kunstimees, Paul ja Aino
Kurg, Kustav ja Aino
Kuris, Eino ja Õie
Kuris, Rein (Ottawa)
Kurley, August (St. Catharines)
Kurvits, E. (Vaucouver)
Kurvits, Kristjan abikaasaga
Kuudre, A. (Vancouver)
Kuul, Arnold ja Leida
Kuusk, E. ja L.
Kuut, Rudolf
Kuutma, Edward ja Hilda
Kuutma, Hilja
Kõva, Helvi
Kõva, Lembit
Kõvask, Alma (Niagara Falls)
Kägu, Maria (Hamilton)
Käsper, Jaan ja Elle (Hamilton)
Käärid, Arni
Külm, August

L

Laanela, H. perekonnaga (Ottawa)
Laaneots, Heino abikaasaga (Montreal)
Laansoo, August ja Malle
Laanvere, August
Laikve, Guido
Laikve, Õnne
Lander, Edgar ja Vilma (Hamilton)
Langel, Juhan (St. Catharines)
Lattik, Aldo R. (Montreal)
Laur, Edith
Laurimaa, Ivar ja Ivi (Hamilton)
Lee, Abel
Lees, Edgar ja Maie
Leemet, Voldemar
Leemets, Konsa
Leetma, Evald ja Anni
Leetma, Eduard perekonnaga
Leetsmann, Mary
Lellep, Alfred ja Ingel (Castleton, Ont.)
Leivat, Alfred perekonnaga
Leivat, Laas perekonnaga
Lember, Harald abikaasaga (Hamilton)
Lepik, M. perekonnaga
Lepik, Paul (Vancouver)
Lepismaa, Aleksander ja Hilda
Lepmets, Vassili ja Aliide
Lepp, Jaan ja Siiri
Lepson, A. perekonnaga (Hamilton)
Liigand, Erik ja Linda
Liivamägi, Kustas abikaasaga
Lillakas, Valdu ja Linda (Mississauga)
Lindaja, Endel ja Ellen (Hamilton)
Lindre, Bruno abikaasaga
Loorpere, Aksel ja Tiiu
Loosberg, Elfriede
Lootus, Hilda (Montreal)
Lukk, Albert
Lupp, Hans ja Eha
Lupp, Jaan ja Ingrid
Lupp, Mart ja Maiki
Luukas, Hilda (Sutton, Ont.)
Läte, Juhan ja Leida
Läte, Rein ja Anne
Lübek, Ants ja Helly (Sault Ste. Marie)
Lüdig, Mait ja Ene

M

Maasik, Artur (Sault Ste. Marie)
Maldre, Elmar ja Leida
Marits, Maldus ja Katrin (Vancouver)
Marley, Roman ja Leida
Marten, Edgar ja Renate perega
Martin, Karl abikaasaga (London)
Martvee, Jaan abikaasaga (Royal Beach)
Mathiesen, Rudolf abikaasaga
McLeod, Jack ja Maimu
Meemann, Rudi ja Larissa (Pefferlaw, Ont.)
Mellikov, A. perekonnaga (St. Catharines)
Merimets, K. ja M. (Simcoe, One.)
Mets, Ann
Metski, Volli ja Ida (St. Catharines)
Miil, Eduard (St. Catharines)
Morel, Leo ja Agi (Vancouver)
Muld, Harry ja Helbe (Vancouver)
Mäepea, Paul ja Linda (Thunder Bay)
Mägi, Leida (Detroit, USA)
Mägi, Rein ja Irja
Mägiso, Ants ja Aino
Mägiso, Rein
Mälgi, Herman ja Amanda (Ottawa)
Mällo, Udo ja Henrietta
Mändvere, Vello perekonnaga
Mäns, Helmuth abikaasaga
Möldre, Peeter ja Aime (Montreal)
Möller, Karl ja Agnes
Müid, Melanie ja Oskar
Müllerbeck, Karl, Aino ja Mihkel
Müüripeal, L. (Vancouver)

N

Neidre, Harald ja Leida
Nigol, Albert ja Aino
Nippak, Ivar, ja Helgi
Noolandi, Willem ja Helvi
Novek, Karl ja Heljo
Nurming, Mihkel ja Salme
Nuume, Henrik, abikaasaga (Collingwood, Ont.)
Nõmm, August ja Vilma
Nõmmik, August ja Rita
Nüüd, August ja Aide

O

Oinus, J.
Oja, Hannes abikaasaga
Ojamaa, Ülo (Montreal)
Olbrey, Arthur ja Vally
Olljum, Alar (Vancouver)
Olljum, Lilian (Vancouver)
Olljum Rudolf ja Irene (Vancouver)
Olo, R.V.
Ott, Clara

P

Paap, Karl ja Leili
Pajur, August ja Leida
Palk, Oskar
Palu, S. abikaasaga
Past, Evald (Victoria, B.C.)
Peets, Rudolf abikaasaga (Prantsusmaal)
Peel, Aleksander ja Selma
Pendre, Alfred ja Mary
Pent, Walter ja Erika (Ottawa)
Peters, Viktor ja Linnu
Petersoo, Udo ja Reet perekonnaga (Mississauga)
Pertens, Max abikaasaga (Hamilton)
Pflug, Arnold ja Marina
Pihlak, M. perekonnaga (Hamilton)
Piigli, Valter ja Liisi
Piilu perega
Piiroja, Rein
Piirvee, Raimund (Petawawa, Ont.)
Pikkand, Hildegard
Pikkov, Lembit ja Lia
Pint, M. ja D. (Ottawa)
Ploom, Lembit perekonnaga (Burlington, Ont.)
Poola, Veeliks ja Reet
Poolma, Georg ja Lydia
Pork, Ilse
Pralits, August,
Prinsthal, Bruno (Hamilton)
Puhvel, Martin perega (Montreal)
Pulst, Maria (Hamilton)
Puna, Kalju ja Lisa (Thunder Bay)
Purje, Eerik ja Ilme
Pusträm, Aksel (USA)
Põldma, Meinhard ja Selma
Põldaas, Voldemar ja Signe (Thunder Bay)
Põldne, O. abikaasaga
Pärn, Arnold (Vancouver)
Pärn, Joh.
Pärnsalu, Tiiu ja Tiina
Pütsep, Lembit ja Mara (Hamilton)

R

Raag, Maret
Raane, Reet
Rabadik, Else
Rahe, Boris
Raidlo, Osvald ja Leida
Raiend, Valdek ja Helgi
Raik, Ella
Raja, Bertha (Sutton, Ont.)
Rammul, Albert ja Aide
Randküla, John
Raudkivi, Adu perekonnaga
Raudkivi, Helmi
Raudsepp, Karl-Haakon ja Senta (St. Catharines)
Rebane, Eduard perekonnaga
Rebane, Heino perekonnaga
Reio, Rein perega ja ema (Hamilton)
Reiljan, Viktor ja Aino (Thunder Bay)
Riisna, Eduard perekonnaga
Riko, Helmut ja Sigrid
Roand, Jaak
Roos, Jaan ja Reet perekonnaga
Ruberg, Endel perekonnaga (Montreal)
Runge, Egbert ja Ene
Ründva, Henn ja Helmi

S

Saar, August Eduard (Vancouver)
Saar, Edward ja Leida
Saaremets, Osvald (Thunder Bay)
Saarniit, Johann ja Linda
Saarnok, Leo ja Evi (Vancouver)
Saartok, Külli
Saidla, Linda (Hamilton)
Salurand, Enn ja Klaudia
Salurand, Voldemar perekonnaga
Sandström, Helmut perekonnaga (Dartmounth, N.S.)
Sarv, Haljand abikaasaga
Selimets, Rudolf (Sault Ste. Marie)
Sepa, Alfred abikaasaga
Sepp, Peeter (Ottawa)
Siidra, Alviine
Siivik, Elmar abikaasaga
Silla, Avo ja Linda (Niagara Falls)
Sillamaa, Leo ja Marta
Sild, Helene (Picton, Ont.)
Sild, Victor ja Lydia
Silm, Elmar
Soots, Ants ja Aino
Sormulis, A. abikaasaga
Sperber, Marta
Sukmit, Rudolf ja Leida (Vancouver)
Suurkask, Linda (Vancouver)
Sõerd, Evald ja Eili
Säägi Johannes abikaasaga (Royal Beach)
Säägi, Taivo

T

Taagepera, Karl
Taada, K. (Ottawa)
Taalberg, Hilma
Tae, Margus
Tamre, Ülo
Tarkus, O.
Teder, Harald ja Tiina (Mississauga)
Teder, Ida
Teern, Arnold ja Ruth
Terts, Elli
Terts, Jaan perekonnaga
Terts, Jakob ja Friida
Tesnov, Boris ja Olga
Tiido, Marta
Tiilen, Edgar ja Luule
Tiivel, Ernst ja Salme (Montreal)
Timmas, Osvald ja Erika
Timusk, Evald ja Ally (Niagara Falls)
Toater, Herta
Toi, Anni
Toi, Roman ja Vaiki
Toiger, Endel
Tomson, Alma (Hamilton)
Toomes, Tarvo ja Inga perekonnaga
Tomander, August ja Maria
Tonson, August ja Evi
Tori, Kalju abikaasaga
Tork, Andres ja Inge perekonnaga
Tork, Ilmar
Tork, Marie
Traagel, Harri abikaasaga
Tralla, Raimond ja Alla (Detroit, USA)
Treialt, Konstantin (Sault Ste. Marie)
Tschishevsky, Wanda ja Adele
Tõsine, Lui ja Velly (Hamilton)
Tõsine, Leida
Tölpt, Hilda (Rosseau Rd., Ont.)
Täht, Jaan ja Hedi (St. Catharines)

U

Uduste, Eduard abikaasaga
Unt, Adele (Vancouver)
Urm, Hugo ja Karin
Usin, Maimu
Uustalu, Herbert ja Sunda (Murillo, Ont.)

V

Vabasalu, Meinhard ja Karin
Vaga, Thomas perekonnaga (Vancouver)
Vaikla, Ilve
Vainu, Gustav ja Inna
Valden, Maria (St. Catharines)
Valge, Nikolai sen. abikaasaga
Walter-Tschishevsky, Walter ja Nadia
Varangu, Kalju ja Saima (Niagara Falls)
Varik, Maimu ja Viiu
Varma, L. (Vancouver)
Vastopa, Ü. perekonnaga
Veidenbaum, Siegfrid
Viires, Kalle (Montreal)
Viirlaid, Arved perekonnaga
Viirman, H. abikaasaga (Montreal)
Visman, Erna (Montreal)
Vister, Jaan (Vancouver)
Voika, Vambola ja Armilde
Voode, Adar ja Elsa (Hamilton)
Väärsi, Elmar

Õ

Õunapuu, Arne ja Ella (Thunder Bay)

Tervitajad, kelle asukohta ei ole märgitud, on Torontost.

Häid jõulupühi ja head uut aastat

soovib

ESTO CONSTRUCTION

Co. Ltd.

SAARLASTE ÜHING

MULKIDE SELTS

HIIDLASTE SELTS

PÄRNUMAALASTE SELTS

VÕRULASTE KOONDIS TORONTOS

LÄÄNLASTE SELTS

RAYWALL KITCHENS

Tel. 889-6243

Velle veste

„Imetervendused" luubi all

Nagu oma viimases vestes märkisin, jagunevad „imetervendused" (teadusliku nimega „psüühilised tervendused") väga mitmesse eriliiki, milledest kolmanda grupina oli mainitud:

IME-TERVENDUSED. Kahtlemata on need, millede all kitsamas mõttes mõeldakse supernaturaalseid tervenemisi, ühenduses mõne püha paiga, või pühakspeetud objektiga, kõikidest kõige mõistatuslikumad, millede ees teadus ja psühhiaatria on absoluutselt keeletud.

Üks kuulsamaid sellistest paikadest on katoliiklik Lourdes, Lõuna-Prantsusmaal, mille koobas-allikast voolavast jääkülmast veest on 122 aasta jooksul leidnud tervenemise tuhanded inimesed kõikvõimalikest haigustest. Paika, kus 1858. a. lihtne 14 a. talutüdruk, Bernadette Soubirous, nägi nägemuse valgussärast ümbritsetud Madonnast (mille kohale ammugi on ehitatud võimas-uhke kirik), külastavad iga aasta umbes 3 miljonit palverändurit-abiotsijat. Kui **arvestada, et vaevalt üks** igast 10.000-dest (statistiliste andmete **järgi, mida katoliiklik kirik peab,** koos range kontrolliga tervenemise ehtsuse ja lõplikkuse kohta) on seal tervendatud „ime" läbi, siis näitab see fakt, et „imed" pole väga sagedased!

Üks kõige enam kõneldud ja hämmastavam tervenemine leidis aset 1965. aastal, kui prantsuse kommunistliku partei üks funktsionääre, Louis Olivari, mitte ainult skeptikuna, **vaid paadunud ateis**tina, vabanes oma parandamatuks tunnistatud osalisest halvatusest. Mees oli läinud Lourdes'i ainult, et vastu tulla oma naise palvetele, ise uskumata, või midagi lootmata. Nähes vees olles läheduses üht 10 a. pimedat poissi, kes oli tulnud juba kolmandat korda sinna nägijaks-saamise ootuses, haaranud kommunisti järsku ehtne kaastunne (nagu ta hiljem ise seletas) ja ta mõelnud oma südames: „Jumal, kui sa tõesti oled olemas, siis tee see poiss nägijaks, sest tema vajab abi rohkem, kui mina!" Kohe sellejärele tundnud ta imelikku kehaläbivat elektrilist kuuma shokki ning meelemärkust kaotades tõmmati ta valvurite poolt veest välja . . . Kuue kuu p rast tunnistasid arstid ta täiesti paranenuks. Poiss oli aga läinud koju sama pimedana kui enne!

Dramaatilise ter enemise tunnistajaks Lourdes'is oli ka kuulus arstiteadlane ja Nobeli auhinna laureaat dr. Alexis Carrel (†1944), kes teadlasest skeptikuna oli sõitnud Lourdes'i „imesid" isiklikult uurima. Ta nägi seal kuidas üht noort, **surejat naist, kelle pulssi oli veel** vaevalt tunda, kanti raamil vette, vaatamata, et ta avaldas juba kõiki surmaeelseid tundemärke — ning hiljem veest väljatooduna naeratas, olles näole saanud tagasi normaalse jume . . . ning pulsi normaalsuse . . . Selliseid hämmastavaid lugusid võiks tuua veel mitmeid, näiteks ühest prantsuse armee kolonelist, Viini lauljatarist, 6 aastasest, sündimisest saati idioot-tütarlapsest, jne. jne.

Väärib veel märkimist, et keemilistel uurimustel on Lourdes'i vesi, milles haiged end kastavad, või isegi joovad, leitud olevat täiesti pisikute-vaba. Samuti polevat seal veel keegi saanud külmetust, vaatamata vee jäisusele! — Kuid, samuti olevat pisikute-puhas ka India püha jõgi, Ganges, vähemalt seal, kus haiged ja tõbised end pesevad ja kuhu heidetakse põletatud surnute tuhk ja põlemata kondid . . .

RADIESTEESILINE (ELEKTROMAGNEETILINE) TERVENDAMINE. See on arstiteaduse maailmas vist kõige enam aktsepteeritud ja kõneldud-tuntud. Nimetus ise pärineb inglaselt, dr. Walter Kilner'ilt, kellelt enne ta surma (1920) ilmus raamat, ta pikaajaliste uurimuste ja katsete tulemusena: „The Human Atmosphere". Teooriaks on siin, et tervet kosmost läbib ja seda täidab mingi müstiline, universaalne vibreeriv energia, mida on võimatu defineerida, kuid milles avaldub jumalus (kitsameelsed või usuvastased teadlased on nagu hirmul, et seda sõna tarvitada)) oma aktiivsuses, kogu Elu kandjana. Lihtsalt võttes, võiks seda nimetada elektromagneetiliseks energiaks, kuigi viimane termin on õieti selle jõu kõige „jämedam" aspekt. Vastavate teadlaste poolt USA-s koostatud raport sõnastab selle osa järgmiselt:

„Inimese keha opereerib (elab) elektromagneetilise energia läbi ja iga rakk selles (milliseid on teatavasti **triljoneid**) produtseerib nii ise elektromagneetilist energiat, kui ka obserbeerib eletktromagneetilist energiat, mis tuleb väljastpoolt. Kui inimene on haige, siis selle energia koostis (pattern) ja radatsioon („Aura") on normaalsest erinev . . ." (Teame, kus on elekter, seal on elektriline „vöönd", emanatsioon). Tervendaja-psüühik on nagu raadio või TV aparaat, mis on kohandatud-häälestatud „kosmilisest jaamast" tulevatel tervendavatel energialainetel ning „antennina" ja „piksevardana" **juhib need haigestunud keha**/vastavasse organismi, tuues värskendust, uuendust ja elu sinna, kus see haigüse tõttu on kahanenud, või kadumas. Iga rakk haiges kohas, olles nagu elektri-patarei tühjenenud energiast, saab seega uuesti „laetud".' (See seletab, miks alati tervendusel **patsient tunneb** elektrivoolulist soojust läbivat keha osa, mis haige). Enamikel juhtudel sellised psüühilised tervendajad on „selgeltnägemise' võimega, kes näevad haige „aurat" (mõnel juhul isegi füüsilisse kehasse) ja seega kohta, kus haigus asub. Uue energia ülekanne sünnib siis lihtsalt „imetervendaja" käte (eriti sõrmeotste) kaudu, mis libisevad üle haigestunud kehaosa. Seda viisi tunti juba ammu, „käte pealepanemise" tervendusena kasutati seda juba varajase kristluse päevadel.

Kuid juba 450 a. e. Kr. (rooma ajaloolase Tacituse andmeil) oli „arstiteaduse isa" Hippokrates avastanud, et ta oma kätega võis leevendada valu ja mõningaid haigusi.

Tõelisteks pinoneerideks elektromagneetilise tervenduse alal tuleb aga lugeda Karl von Reichenbach'i (†1869), dr. W. Kilner'i, dr. Wilhelm Reich'i (†1957) ja dr. W.E. Boyd'i. Esimene nimetas tervendavat energiat „odinlikuks jõuks" (Skandinaavia mütoloogilise jumala Odin'i järele, kelle võimas jõud täitis kogu universumi), teine oma põhjalike eksperimentidega ristis endise „eeterliku magnetismi" tervendustarkuse „radiesteesiliseks" arstimiseks, dr. Reich kutsus omapoolt avastatud tervendava energia „orgone'ks", ning dr. Boyd'i poolt on leiutatud aparaat, mis registreerib elektromagneetilist tervendusprotsessi patsiendi ja tervendaja vahel, milline eriteadlaste kontrolli all on näidanud teaduse-maailma hämmastavaid tulemusi ning enneuskumatuid fakte.

Kindlasti tundub üllatamapanev, et isegi N. Liidus on radiesteesiline tervendus tuntud, kus tervendava jõuna kõneldakse „bio-energiast" või „bioplasmast". Ning üks nais-„imetervendaja", Dzhuna Davitashvili, Kaukaasiast, olevat laialdase klientuuriga isegi Moskva funktsionääride ringides. (Üks nendest: Leonid Brezhnev).

TEATRISÕPRADELE

rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat

soovib

Eesti Rahvusteater Kanadas

Kui on süüdatud jõulutuled,
tervitame meie oma
ärisõpru ja kõiki teisi sõpru
soovides teile kõigile
rahurikkaid jõulupühi
ja
head uut aastat!

Suomi-Aitta

Ria ja Vilho Naskali
2031 Yonge Street Toronto M4S 2A2
483-6650

Häid pühi ja parimat uueks aastaks!

Eesti Kirjanike Kooperatiiv
Toronto esindus
Arved Viirlaid
63 GLEN DAVIS CR., TORONTO, ONTARIO
M4E 1X7 — TELEFON 691-9036

Rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat kõikidele eestlastele!

FINN HOME BAKERY & DELICATESSEN
281 DANFORTH AVE. — Tel. 463-3331

Meil on saadaval:
SOOME PAGARI- ja KONDIITRISAADUSED, JÕULUTORDID
SOOME KOMPVEKID ja
SHOKOLAADID

Võtame vastu tellimisi
jõulusingile, suitsukalkunile,
verivorstile ja muule

Andke kõik tellimised varakult, kuid hiljemalt 16. detsembril.

Avatud: reedel, 19. dets. 9—8, laup., 20. dets. 8—6, esmasp., 22. dets., teisip., 23. dets. 9—8, jõululaupäeval 8—2.
Pärast jõule: 29. ja 30. dets. 9—6, Vana-aastaõhtul 9—2.

SULETUD 1. jaan. kuni 13. jaan.
Avatud jälle teisip., 13. jaan. 1981.

AINO KAING

Telefon 757-5080

Parimat pühiks ja uueks aastaks!

CANFLEX LIMITED

788 KING STREET WEST
TORONTO, ONTARIO M5V 1N7
TELEFON 368-1162

Parimat pühiks ja uueks aastaks vennasrahvale!

SOOME KARUSNAHAÄRI

FURS BY FINN

191 EGLINTON AVE. EAST, TORONTO M4P 1K1
TEL. 488-1701

Rõõmsaid jõulupühi ja õnnerikast uut aastat!

TAARA NURSING HOME

26 PETER ST. N., PORT CREDIT, ONTARIO L5H 2G7
G. & N. Bajin
Tel. 278-2213

GRIMM'S FOODS LTD.

2160 Hwy 7, Concord, Ont. L4K 1B1

TÕNIS LAAR, B.Sc., LL.B.

PETER A. VESA, Q.C.

TÕNU TOOME
ADVOKAAT — NOTAR

S. HOLMBERG, DD.S.

SILJA S. SEPPI
ADVOKAAT — NOTAR

DR. T. KALM, V.S.

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR

ADO PARK, Q.C.

Dr. ERIC HARELA, D.C.
331 Sheppard Ave. E., Willowdale, Ont. M2N 3E3
Tel. 224-0444

helisevaid
jõulupühi!

ANDRES RAUDSEPP

INDREK UUKKIVI

ANDRES OLVET

URMAS SUITS

MARK TUOMOLA, B.A.
191 Eglinton Ave. E., room 206 — Soome Ühispanga maja
Tel. 488-1801 — Office tel. 487-5962
INCOME TAX PREPARATION

Rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat!

EESTI ALUMIINIUMI KOMPANII - H. OSSO

Tööstuse telefon 832-2238
kodus 884-4558

Häid pühi ja reisiderohket uut aastat
meie vanadele ja uutele klientidele
soovib

KOHO TRAVEL

191 EGLINTON AVE. EAST, SUITE 104
TORONTO, ONTARIO M4P 1K1, CANADA
TELEFON 485-9437

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 18. detsembril 1980 — Thursday December 18, 1980

KIREV MAAILM

BONN — Heas teenistuses olev riigiteenija on Lääne-Saksamaal hinnatuim kosilase kandidaat, need kistakse otse kätest ära. Neid ei leidu siiski piiramatult. Naised hindavad riigiteenijaid selletõttu, et riigiteenistujate pensionid lubavad lootusi muretuks vanaduspõlveks. L.-Saksamaal on tavalisim viis tutvuse saamiseks kuulutuste kaudu. Aastas ohverdatakse selleks umbes 125 miljonit dollarit. Abieluinstituute on kolme tuhande ringis, nende kartoteekides on inimesi igas vanuses, kõigist elukutseist ja varandusliku seisuga, aga ka õpilasist akadeemikuteni. Hinnatud mehed on olnud ka metsaametnikud ja viimasel ajal on selleks põllupidajad, kuid farmeril peab olema selline talu, kus perenaisel ei tule ise lehmade ja sigadega tegeleda. Noored olevat siiski valikuhimulised, kuid veidi eakamad naised lepivad kergemini.

STOKHOLM — Novembri lõpul jooksis Linköpingis rööbastest välja kiirrong, mis oli teel Stokholmist Malmösse. Üks 19-aastane ajateenija sai surma ja kuus reisijat niivõrd reskeid vigastusi, et nad jäid haiglasse ravile. Õnnetuse põhjustas vedurijuht, kes oli olnud vahetpidamata teenistuses üle 11 tunni. Ta oli niivõrd väsinud, et ta paarkümmend kilomeetrit enne Linköpingi peajaama jäi magama ja magas kuni rong jooksis keset linna rööbastest välja. Siis oli kiirus 120 km/t — oleks pidanud olema 60 km/t.

NEW YORK — 10 halvemat toitu või jooki on ajakirja „Prevention" teatel: 1. Igat liiki magustoidud ja kompvekid, 2. sooda-joogid, 3. sai, 4. kohvi, 5. alkohol, 6. toores või pooltoores liha, 7. praetud toidud, 8. lehmapiim, 9. eelvalmistatud eine-pudrud, 10. hamburgerite, viinerite ja igasuguste muude „kiirsöökide" liha. Ajakirjas öeldakse, et lehmapiim on hea ainult vasikatele. Inimorganismile on parimad toidud pruun riis, kala, päevalilleseemned ja õunad.

NEW YORK — Kuulus Brooklyni sild, mille avamisest 1983. a. täitub 100 aastat, on niivõrd halvas olukorras, et see tõenäoliselt tuleb peatselt sulgeda täielikuma remondi läbiviimiseks. Võimalik, et uuestiavamine pärast remonte toimub juubelipäeval, 24. mail 1983, mis puhul sillal korraldatakse suurem pidustus. Brooklyni sild on üle maailma kuulsaks saanud sellega, et osavad kelmid on seda mitu korda maha müünud juhmidele rikastele.

LONDON — Londoni „Times" korraldas ülemaailmse ankeedi, millest muuhulgas nähtub, et 75% inglasi peab tööstusliku produktsiooni languses peasüüdlaseks ametiühinguid. Mis puutub riigikorra muutmisse, siis ainult 10% pooldas kuninga asendamist presidendiga, 85% oli selle poolt, et Inglismaa peab jääma kuningriigiks. 71% oli arvamisel, et Inglise politsei töötab väga efektiivselt.

HELSINGI — Oktoobrikuu kogukonna-valimistel kandideeris ka soome maailmakuulus pikamaajooksja Lasse Viren, kes kergesti tuli valituks koomukse (Soome parempoolse erakonna) kandidaadina. Kui Soome rootsikeelse ajalehe Aftonbladeti reporter temalt küsis, miks ta just parempoolse partei valis, vastas Viren, et „olen liiga palju juba näinud sotsialismi ja ei soovi, et seda veelgi rohkem Soome tuuakse." Viren lisas veel, et ega tal pole ka midagi vastu parlamenti kandideerimiseks, aga tegelikult ta polegi eriti huvitatud poliitikast.

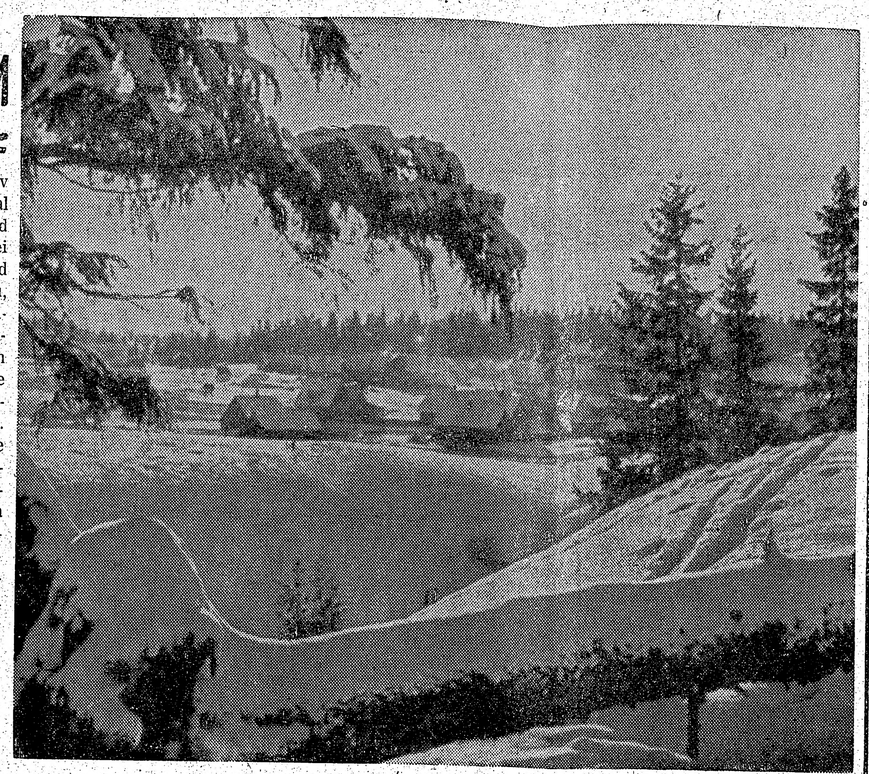

EESTI TALVEMAASTIK

Jõulud Kanadas

RUTH GORDON

Esimene jõulupuu Kanadas

(CANADIAN SCENE) — „Sõlles majas siüüdati kindral von Riedeseli poolt esimene jõulupuu 25. detsembril 1781, saksa traditsioonide kohaselt, mis oli esimene jõulupuu Kanadas". Sellesisuline plaat leidub ühe maja uksel, mis asub Sorelis, Quebecis. Kiri plaadil on kolmes keeles, inglise, saksa ja prantsuse keeltes. Selles Soreli majas elas kindral Riedesel oma perekonnaga. Von Riedesel juhtis siin ühte hannoveri rügementi ning oli saadetud Kanadasse inglaste palvel ameerika revolutsiooni ajal. Paar päeva enne jõulusid kolis kindral von Riedesel oma perekonnaga Soreli majja, mis oli nende uus kodu. Naabrid ja inglise ohvitserid, keda kindral oli palunud külla, et koos jõulusid pühitseda, olid väga üllatatud, kuna nad nägid esmakordselt illumineeritud jõulupuud. See jõulukomme levis väga kiiresti, kuna üle tuhande saksa sõduri abiellusid Quebeci neidudega ja jäid elama Kanadasse.

Esimene jõululaul

„The Huron Carol" on esimene Kanada jõululaul, mis eriti kolme viimase aastakümne kestel populaarsust juurde on võitnud. Selle laulu autoriks on Huroni misjonär ja jesuiitide pühak Jean de Brebeuf. Ta kirjutas selle laulu 1641. a. Quebecis. Pärast Brebeufi märtrisurma a. 1649 kirjutas kirikuõpetaja Villeneuve, samuti misjonär, maha selle laulu sõnad. Need tõlgiti hiljem prantsuse keelde Paul Picard'i poolt, kes oli elukutselt advokaat ja huroni indiaanlane. Populaarne inglisekeelne tõlge mida tänapäeval kasutatakse, kirjastati 1942. a. Canadian Messenger of the Sacred Heart'i poolt.

Kui perekonnad ja sõbrad kokku tulevad jõululaule laulma, ei mõtle nad nende laulude algupärale. Mõned üksikud sõnad on tõlkimiste kaudu muutunud, kuid jõuluviiside muusika on rahvusvaheline.

Jõulud Edmontonis 1847

Üks varaseid üldtunnustatud kanada kunstnikke, Paul Kane, veetis aastad 1846—1848 rännates mööda kanada preeriaid. Ta skitseeris maastikke ja inimesi. Ta pidas ka päevikut ja alljärgnevalt toome ära kirjelduse jõulude pidulikust söögiajast a. 1847 Hudson's Bay Company kaubapostis Edmontonis:

„Ükski valge laudlina ei katnud lauda. Ükski hõbeküünlajalg ei kaunistanud lauda ega olnud seal uhkeid portselaannõusid ega klaase ega nuge-kahvleid. Ainult rõõmsad näod peegeldusid tinataldrikutelt vastu.

„Laua ühes otsas, faktor Harriet'i ees oli suur vaagen buffalo lihaga. Laua teises otsas oli vaagen buffalo vasikaga, see oli tervenisti keedetud kuna ta oli veel nii väike — loomake oli emaihust välja lõigatud. Seda peetakse üheks maailma peenimaks maiusroaks.

„Minu meeldivaks ülesandeks oli serveerida teistele „mouffle'it", mis on kuivatatud põdra mokk. Härra minust vasakul jagas välja siiakala, mis oli delikaatselt pruunistatud buffalo üdis. Preester jagas taldrikuile buffalo keelt, kuna härra Rundel, abifaktor, serveeris piibrisaba. Laual oli hunnikutes kartulaid, kaalikaid ja leivaviile, neid tuli igal söõjal ise võtta. Need olid lõbusad ja rõõmsad jõulud Edmontonis, mis mulle igaveseks meelde jäävad, kuigi laual ei olnud küpsiseid ega jõulupudingut."

Jõulud vanas Quebecis

Tänapäeva lennuühendustega, telefoniga, kommunikatsiooni satelliitidega, lennupostiga jne. on raske kujutleda esimeste valgete pioneeride isoleeritust Kanadas. Prantsuse uusasunikud, kes elasid St. Lawrence'i jõe ääres 17. sajandil, olid suvekuudel Prantsusmaast neli kuud kestva reisi kaugusel ning talveti kui jää veekogusid kattis, polnud neil välismaailmaga üldse mingit ühendust. Võib-olla seetõttu olid neile kallid kodumaa jõulukombed ning neid pühi peeti erilise rõõmu ja pidulikkusega. Nii kirjeldab üks ajaloolane 1658. a. jõulusid Quebecis, siis kui sealne koloonia oli pool sajandit vana:

„Piduliku jõululõuna ajal istus peremees ja ta abikaasa pika puu laua otskohas. Laud oli lihtne puulaud ja ulatas suure saali ühest otsast teise. Peremees ja oma abikaasa istusid toolidel, kõik teised aga pikkadel pinkidel. Muidugi polnud laual ei kristalli ega hõbedat, vaid taldrikute aset täitsid kasepuust voolitud lauakesed ja indiaanlaste eeskujul puust voolitud kausid. Igal pidi kaasas olema oma isiklik nuga. Kahvlid puudusid, kuid puulusikad olid olemas.

„Söögiks oli maisileib, suured liuad keedetud angerjaid ja lõhekala ja ube, mis kõik ühes pajas keedetud ja seda toitu söödi puukaussidest. Sellele järgnes rasvane lihasupp, mis paksuks aetud pihustatud põhklatega. Mais, herned ja kaalikad moodustasid järgneva toidu, millele järgnes „piece de resistance", s.t. peatoit. See koosnes praetud metsloomalihast, mille juurde söödi oravaliha pirukaid. Laual oli veel praetud tuvisid, kaarnaid ja öökulle. Magussöögiks olid vahtrasuhkru küpsised ja kook, mis tehtud päevalille seemneist ja mitmesugustest pähklitest."

Toimetusele saadetud kirjandus

EESTI KIRIK nr. 6 — 1980. EELK häälekandja tänavuse aastakäigu viimases numbris kirjutavad: R. Koolmeister „Mis te arvate Kristusest?", Liili-Anne Parlo luuletus „Arm laotab tiibu", peapiiskopi läkitus ESTO-80 lõpujumalateenistusel Stokholmis, E. Lootsma „Et teie rõõm oleks täielik", A. Pötzschi luuletus „Jõulud", U. Plank „Jõuluõhtu", R. Koolmeister „Liturgiline vabadus ja sundus", E.V. Saks „Eestlasest Põhja-Eesti piiskop a. 1298", Jaan Maiori luuletus „Kõiksuse Looja — meie Isa", E. Romot „Irmene ja haud", „Alalhoidlikud sulased", „Kirikupäevad ESTO-80 ajal", „EELK Kirikukongressi otsus", „Evangeeliumi pidu Roomaaegsetes areenides, Lõuna-Prantsusmaal", K. Veem „Usuteadusliku Instituudi tegevusest", E. Kõpp „Johannes Aavik ja Eesti Piibel 1968", E. Kõpp „ „Eesti Kiriku peatoimetaja Richard Koolmeister 75. aastane", K. Lipping „Karl Tammar 80. aastane", R. Koolmeister „Eduard Kuuskne 75. aastane", E. Kuningas „Kas üheksakümmend üheksa või üks", L. Pütsep „Vaimulik kõne" ja R. Kiviranna „Apostliku usutunnistuse tõend meie hingele".

USK JA ELU nr. 3 — 1980. Eesti Apostliku-Õigeusu kiriku väljaanne. Ajakirjas kirjutavad: S. Samon: „Risti ülendamise pühaks", L. Trett „Alaline nõuandja", Leonid Trett piibliaineline ballaad „Risti- ja Johannese surm", E. Velleso „Mõtteid marioloogiast ortodoksluses", „Kirik ja naised", J. Haiko „Kuressaare kogudus", D. Papp „Soome külalisi Stokholmis" ja „Sõit Soome", „Küsimusi ja vastuseid", koguduste uudiseid Austraaliast, Göteborgist, Inglismaalt, Los Angelesist, New Yorgist, San Franciscost, Stokholmist, lõpuks lühiteateid ja mälestusi.

NEW YORGI EESTI MEESKOOR 1950—1980. New Yorgi Eesti Meeskoori 30. aastapäeva tähistamiseks väljaantud koguteos. Palju fotosid, kirjutisi ja kroonikat. 200 lk.

SIDEMEES — Jõulud 1980. Vancouveri Eesti Ühendatud koguduse vaimulik aegkiri. Sisus: A. Proosi „Jõulutervitus", T. Proosi „Konnatiigil", O. Õunpuu „Tarkade külaskäik", „Kadunud poja vanem vend", „Kus on tee . . .", „Veel selleks aastaks . . .", „Pilku seljataga heites", pikk lugu kroonikakilde, E. Leps „Minevik, olevik, tulevik", vaimulikku luulet ja jõulutervitusi.

Riin Rivanool

Jõuluõhtu

Jõulud on rahu ja armastuse pühad, headuse, mõistmise ja andeksandmise-pühad.

Nad on sellised pühad, mis iga inimese mälestusisse vähemalt mõnegi tugevasti meeltesse söövinud jälje on jätnud. Mitte alati ja mitte kõik jõulud — kes neid kõiki mäletada suudakski — ent mõni neist on erilaadne kas või vaid mingi tühise seiga tõttu, paistab kirkana ja selgena välja kõigi teiste hulgast. Selliseist jõulest kui mingist säratähest kõnelemist ei varjuta ükski unustamine, ennem ehk teeb mäletamine valugi, ent ta ei unune.

Meid on tilluke seltskond ja tehakse ettepanek jutustada mingist jõuluseigast, mis esimesena meelde juhtub vilksatama. Keegi alustabki:

„Sellest on mitmed head aastad möödas, kui jõuluõhtul möllas linnas ja ümbruses lumetorm. Toasolijaid see ei häirinud, küünlaist särav kuusepuu, jõuluvana ja kingitused, kõik võeti soojas toas vastu üllatusrõõmu ja vaimustusega, kuni lapsed jäid uniseiks ja aeg kojuminekuks kätte jõudis.

Elo ja Teet — abielupaar kolme väikese lapsega, kes mõnikümmend miili linnast väljas elasid — valmistusid vanemate juures veedetud jõuluõhtu järele koduteele. Linnamajade vahel ei tundunud torm sugugi nii pöörasena, kui ta linnapiirest välja jõudes tegelikult oli. Teed mõned miilid enne oma koduni jõudmist olid ägeda tuulega nii täis tuisanud, et politseivalve seisis ees ja keelas hädaohtlikest teedest sissesõidu.

„Mis ikka, meil kõik kõrvalteed selged, lähme mõnda pisiteed kaudu, kus politseivalvet ei ole," otsustas Teet ja pööras kõrvalteele.

See ei olnud tark otsus, paar miili enne koju jõudmist jäi väike sportauto lumme lootusetult kinni. Nagu mingi ime läbi saabus kuskilt jeep, noorpaar kolis koos lastega sinna üle, et koju saada, aga ka see sõiduk jäi veidi hiljem lumme sisse.

Ema, isa ja heatahtlik jeepijuht võtsid viimases hädas lapsed sülle ja tassisid nad läbi hangede ja lume läbilõikava tuule ja paarikümnekraadilise külma käes viimast jõudu kokku võttes koju. See õnnestuski. Jõuluõhtul on väljas abistajaiks kõik head vaimud.

Külma käes olid kannatada saanud ema jalad pealpool säärikuid põlvede kohalt ja pisipoeg Marki parema käe sõrmed, mis olid külmavõetult valged ja käsi paistetas üles. Ka näis poisike olevat nagu mingis shokis, millest ta hiljem siiski toibus ja sõrmedki said tagasi oma värvi ja paranesid mõne päeva jooksul.

Oli meeldejääv ja ilus jõuluõhtu, milele järgnenud õnnetuslik kojusõit nii linna lähistel otse uskumatuna tundub. Oli õnnetus, mis inimesi hädas ühendab ja mis taludevahelisel lagemaal siiski veel sellises lumetormis õnnelikult lõppes."

Üllatuslikult selgub, et just sama paari — Elot ja Teeta — mäletab käesolevaist jõuluist, seega eeljuhtunust mitmed aastad hiljem, üks teine kohalolejaist. Tema on elukutselt kohtunik, mitmete aastate praksisega perekonnakohtus ja ta jutustab:

„Nad jäid mulle kohtupäevast eriliselt meelde. Võib-olla oli see jõulude lähedus, või ehk ka see ilmne ja suur teineteise vihkamine ja vaen nende lahkumineku-protsessis, mis kahte noort inimest hingelt otse ribadeks käristab.

Iga lahkumineku juures kannatavad ja saavad haiget lapsed. Viha, vaenulikkus ja sallimatus mõjub purustavalt laste hingele ja kas te usute või ei — mõjub masendavalt isegi aastaid sama näinud kohtunikule. Ent mul tuleb olla praktiline, vähe on kohtuotsuse langetamisel ruumi jäetud idealismi jaoks.

Mark — see sama kord ühel varasemal jõuluõhtul surnuks-külmumisest pääsenud poisike on nüüd juba paras jõnglane ja kohtusse kaasa toodud küsitlemiseks.

Ta ütleb, et ta ei tea, kelle juurde ta vanemate lahutuse korral elama tahab jääda.

„Mark, kuidas sina siis tahaksid, et ma selle olukorra lahendaksin?" küsin lõpuks nagu katsetamiseks poisikese käest. Ta vastab selgelt ja kõhkluseta:

„Härra kohtunik, palun määrake mu ema ja isa jällegi meie kodus kooselama! Jõulud tulevad, ma ei taha mingit muud jõulukinki, kui vaid oma ema ja isa mõlemat meie kodus."

Kui raske on olla kohtunik, kui sa aidata ei suuda. Kogu mu seekordset jõulurõõmu on varjutanud poisijõnglase Marki paluvad, ahastavad ja lootvad silmad. Ta ei ole esimene ega ainuke, ei ka mingisugune erandlaps, kes oma vanemate lahkuminekust väga haiget saanud on, ent siiski veel loodab. Ma ei ole kogu oma paljude aastate kohtupraksises kohanud teistsugust last, ega saanud teistsugust vastust. Seekordne aga oli jõulueelne, oli jõulupalve ja seda valusam.

Ja muidugi, ma katsusin poissi mõne kohmakalt tunduva sõnaga lohutada, viia jõulurõõmudeni, mis siiski igas olukorras on olemas ja kättesaadavad. Sealjuures ma tundsin, kui tühised on ometi kõik sõnad."

Me kõik vaikime.

On ka kurbi jõule, lohutustvajavaid inimesi ja nukraid jõulujutte. Ülekõige särab siiski jõuluõhtu rahu- ja rõõmutäht.

Niagara Falls — kõige ohtlikumalt saastatud piirkond Põhja-Ameerikas

Neli kuud kestnud uurimused kinnitavad, et Niagara Fallsi ümbrus „Ühendriikide—Kanada piiril on kõige ohtlikumalt saastatud piirkond kogu Põhja-Ameerikas. Ühendriikide tööstused Niagara Fallsi ümbruses on saastanud vett, õhku ja maad keemiliste jäätmete mahamatmisega, ilma kontrollita tegutsevate tööstuste jäätmetega ja suitsuga, maasse peidetud lõhkeainetega, kiirgamisega ja tööstusjäätmete Ontario järve juhtimisega. Uurimisel on selgunud, et Ühendriikide ranniku roiskveed on kandunud üle Ontario järve Kanada rannikule — Torontosse ja Kingstoni.

Nalja

Lennuk grupi turistidega stardib eriti odavaks puhkuselennuks lõunasse. Kui lennuk on juba õhus, kostab valjuhääldajast hääl:

„Daamid ja härrad! Turismibüroo tervitab teid kõiki südamlikult! Teie käsutuses on moodsaim lennuk, mida ei juhi nimene, vaid automaat-piloot, mille aparatuuri on monteeritud ka käesolev helitea-dustaja. Olge täiesti mureta, selle seadeldisega ei juhtu iialgi midagi . . . ei iialgi midagi . . . ei iialgi mi-mi-mi-mi-miii . . ."

☆

Gangsteri poeb tuleb pärast sissesastumiseksamit koolist koju.

„Noh, kuidas läks?" küsib isa.

„Hästi! Tervelt neli meest pinnisid mind, kuid nad ei saanud minult midagi teada peale nime ja vanuse."